

všechno je jenom dvakrát

michal
přibáň

host

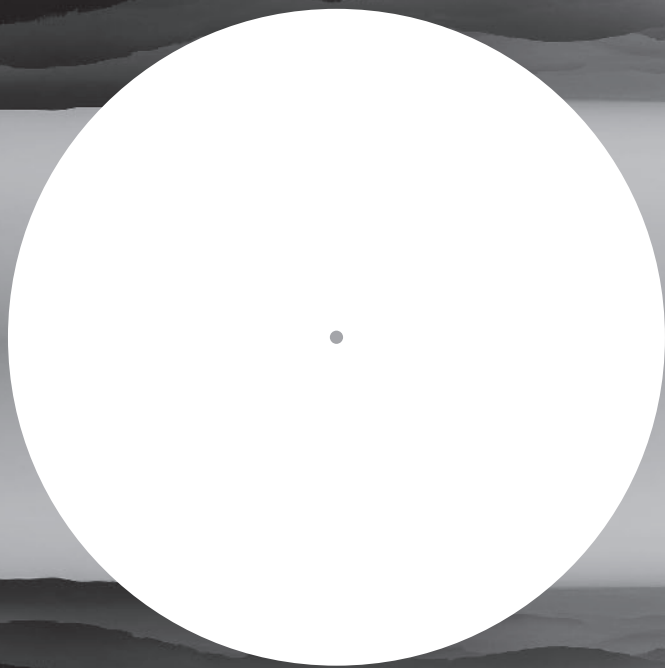
2

x

host

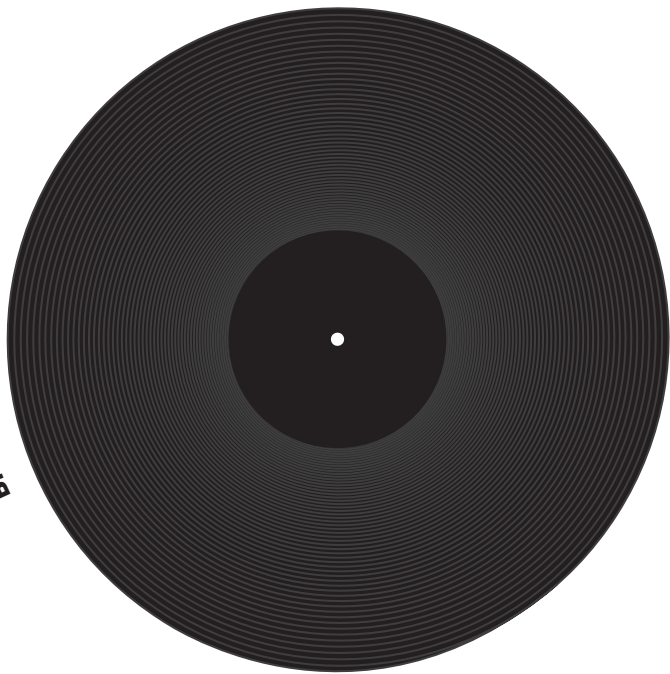

všechno je jenom dvakrát

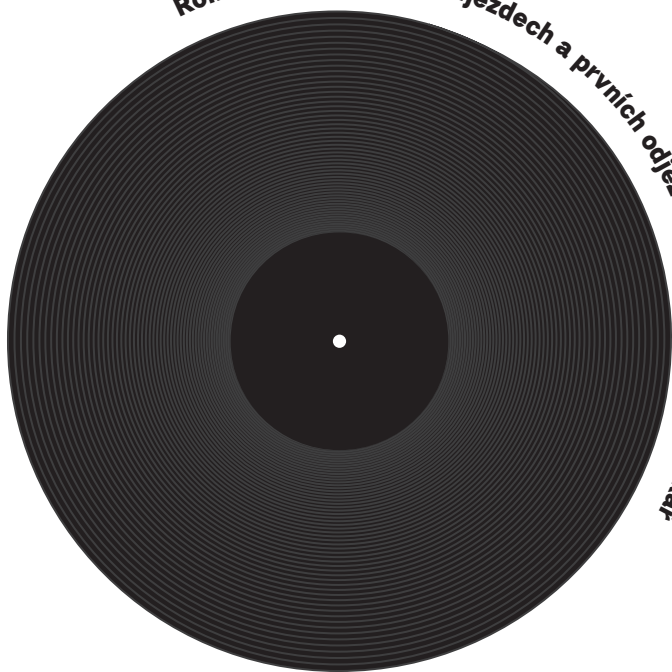

michal
přibáň

BIRU 2016

Román o posledních příjezdech a prvních odjezdech. Zpívá Václav Neckář

Vychází s finanční podporou
Ministerstva kultury ČR
a statutárního města Brna

B | R | N | O

© Michal Přibáň, 2016 (elektronické vydání)

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2016

ISBN 978-80-7491-822-3 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-824-7 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-825-4 (Formát MobiPocket)

Ajce a Vítkovi
za hezký roky

Markétě a Saše
za hezký týdny

Vaškovi
za ty singly v jukeboxu

první kapitola

1

Je čtvrtek, dvacátého třetího června dva tisíce pět.

Počkám, až autobus zastaví, do kapes nastrkám vše, co po mně zůstalo na sedadle, a vystoupím.

Pak se rozhlédnu a nadechnu.

Stromy, řeka.

Auta, autobusy.

Ten vzduch znám.

Jsem tu správně.

2

Mnoha kouzlům toho vždy napjatě očekávaného dne jsem sice dávno odvykl, ovšem některá jsem si zase snadno a rychle vybavil. Třeba právě cestování autobusem. Tenkrát to jinak nešlo: naši auto neměli, a i když jsem si už skoro dospělý párkrát přisedl do Vojtova prvního trabanta, vzpomínky na šestihodinovou cestu autobusem ze Závětrí do Lhotky se všemi zastávkami

a nádražími mám zřejmě navždy pod kůží. Proto jsem ani moc dlouho nepřemýšlel, jestli k povaze dnešní akce patří autobus opravdu nevyhnutelně. Patří.

Leccos se však od mých dětských let změnilo. Cesta trvala jen pět hodin a deset minut (žijeme rychleji). Přestávka ve Svitavách po osmdesáti minutách jízdy byla zrušena. Přestávka v Hradci zůstala zachována, ale pánské záchody v nádražní hale si během času vyměnily místo s dámskými (žijeme dobu, kdy nic není na svém místě). Zrušen byl staletý dřevěný most přes Labe u Dvora Králové (‘Ten už se příští rok nutně musí propadnout,’ říkával táta, kdykoli jsme ho na zpáteční cestě zdolali); zmizel beze stopy a byl nahrazen betonem bez poezie. Ale přežije-li sto let a přežije-li jako jediný, možná se sem to ztracené kouzlo vrátí, říkám si.

Poslední kilometry před Lhotkou už všichni neklidně poposedáváme. Před každou zatáčkou se nejméně jeden z nás zeptá, jestli už je to ta poslední, a ačkoli všechny maminky vrtí hlavou, uvěříme jim až v příští zatáčce. Někteří vstáváme ze sedadel, nemůžeme *dosedět*, a rychle si balíme miniaturní batůžky. Na nádraží už totiž určitě čeká gazík, ten náš, v něm sedí Franta, a jakmile autobus zastaví, Franta vystoupí, jednoho po druhém nás přivítá a potom naloží všechny kufry, batohy a někdy také dědečky a babičky, kteří na chatu jezdí, protože ještě žijí.

Jenže dnes už dědečci a babičky nežijí, ostatně i rodiče nám pomalu odcházejí, a ten gaz tu taky nestojí. Frantu odnesl čas, ovšemže by mě zajímalo kam, ale nikdy jsem se to nepokusil zjistit. Nestojí tu žádný gaz a žádný z mých spolucestujících se také žádného nedožaduje. Stojí tu taxík, ale ani o něj nemá nikdo zájem. Přijelo nás pár a všichni docela nalahko. Krosnu vezu jediný.

Táta vytahuje z útrob autobusu jeden kufr za druhým, Franta neznatelně kroutí hlavou, ale naši to nevidí, loví další kufry, já klidně pojedou dvakrát, říká Franta, do gazu se kromě něj už nikdo živý nevejde, musíme ty tři nebo dva kilometry odšlapat pěšky, tři po nové panelové silnici pro snoby, anebo dva

po staré lesní cestě, strmé, ale kratší, strmé, ale krásné. Jsme smutní, protože nikdo z nás se gazem běžně nevozí, ale taky jsme veselí, protože víme, že nás po cestě rodiče nebudou zdržovat, a že tedy jako první vpadneme do pokojů, které jsou nám protentokrát přiděleny. První zjistíme, jestli přijeli nějakí sympatičtí Pražáci, první zjistíme, co je dnes k obědu, první se nadechneme Karlovy boudy.

„Jednou tady bude jezdit lanovka,“ uklidňuje mě maminka, protože si myslí, že se na ten výstup netěším.

„Až v celou,“ říká neochotně lanovkář. Stojím na dolní stanici sám, pochopitelně, vždyť je teprve čtvrt pryč. Jsem trochu neklidný, protože nevím, jestli mě na Karlovce ubytují už dnes, když celá akce začíná až zítra. A taky bych se měl někde naobědvat. Na chatě se pro neubytované nevařilo, pokud si vzpomínám, ale zrovna mě snad přece z Karlovy boudy nikdo nevyhodí. Krosna na zádech není tak těžká, a protože ani tehdy zde žádná lanovka nejezdila, obejdu se i tentokrát.

Procházím horským městečkem, obhlížím nové objekty a firemní štíty, z umakartové cukrárny je směnárna, ale mají zavřeno, a to zřejmě docela dlouho, protože okna už nějaký čas nikdo neumyl. Na obchodním domě Budoucnost je napsáno Hotel Diplomat, což mě trochu mrzí, ale zase je to mnohem lepší, než když zde toho léta, kdy jsem tu byl naposled, visela bizarní cedule *Vietnamská provozovna*. Na Dolské boudě, kam jsme kdysi proti maminčině vůli chodili s tátou a bráchou na párek a na džus, visí billboard s nahatou holkou, která nás zve na striptýz každou druhou neděli. Dívka je ovšem na můj vkus příliš hubená a striptýz drahý, navíc je dnes čtvrtek, a ne neděle, krosna už se mi taky nezdá tak lehká jako před chvílí, stojím na rozcestí a zavrhuji cestu pro snoby a mastňáky, volím cestu pro nedočkavé děti. Připadá mi sice poněkud zarostlejší než kdysi, ale když si dám pozor na větve v očích, vejdu se i s krosnou. Je to ta vůně, poznávám ji, vůně jehličí, kterou cítím jen tady, kombinovaná s vůní borůvčí a s vůní popelnic za Tabulovými boudami, které tuhle strmou cestu púlí. Příští vůní bude Karlovka.

Jestliže jsme poslední zatáčku na silnici před autobusovým nádražím vítali hlučnými bouřemi nadšení, poslední zatáčku na téhle pěší cestě každoročně provází mlčení a napětí. *Tuto* poslední zatáčku si nespleteme, protože *tento* sloup elektrického vedení vypadá úplně jinak než všechny ostatní, a my dobře víme, že až zdoláme *toto* poslední převýšení, naskytne se nám *ten* pohled, o kterém se nám několik posledních nocí zdálo. Karlovka, z komínu kouř, před chatou maminky, tatínci, sem tam staří či noví přátelé. Taky je zde provizorně zaparkovaný gaz, z něhož Franta pár kufrů vynosil, ale pak to vzdal, bylo jich přece jen hodně a on musel jít pomáhat Haně s roznášením obědů. Před chatou vidím Karolínu, moje desetileté srdce plešá, ohlížím se po Vojtovi, se kterým jsem se v autobuse hloupě domluvil, že hned odpoledne půjdeme do lesa (vymluvím se na naše, když budu chtít, tak mi to zakážou), Karolína přijela asi už ráno, protože Pražáci to mají blíž, mává nám, my taky máváme, a právě v tu chvíli začínají prázdniny, na které budeme jednou vzpomínat.

Jednou.

Dnes. *Právě teď.*

Než v polovině sedmdesátých postavili novou panelovou silnici pro snoby, musel gaz jezdit touto starou lesní cestou, která podle toho taky vypadala: strmá a kamenitá, ale široká a udržovaná. Dnes poskakuju z kamene na kámen přes dávno vyschlá koryta potoků, které se během let rozlily do neviditelné šíře, takže obzvláště bažinaté úseky cesty musím obcházet lesem, jindy naopak šlapu do seschlého borůvčí, kterému už je to jedno, jsem rychle unavený, a nakonec to nevydržím a vydávám se do ještě strmějšího kopce napříč lesem tam, kde bych mohl narazit na panelovou cestu. Občas o něco zakopnu, občas někam upadnu, ale přesto se nezadržitelně stávám snobem a masťňákem. Pak mezi stromy konečně zahlédnu panely a vyškrábu se na silnici. Rozhlédnu se a vidím, že přes cestu zpátky k městečku jenom pár metrů ode mě leží tři stromy, které žádný gaz ani taxík nemůže objet. To znamená, že jídlo a snobové

se vozí jinudy. To znamená, že tady někde v minulých letech postavili ještě třetí cestu. Nejspíš asfaltovou.

A pak udělám posledních pár kroků, abych viděl ten z komínu kouř, před chatou maminky, tatínky, sem tam některé staré či nové přátele, případně ten provizorně zaparkovaný gaz z minulého století, který dnes už jezdí jinou cestou, před chatou chci vidět Karolínu, chci, aby se smála jako tehdy a aby těch dvacet, třicet let škrtla, a ten gaz, nebo nějaký jemu podobný, tam opravdu stojí, přesně tak zrezivělý, jak jsem si přál a představoval, ale žádné maminky a žádní tatínkové, žádní přátelé, žádná Karolína, chata je zavřená, zamčená, nepřístupná. Strohy přes cestu jsou vysvětleny, nikdo neměl zájem je odstranit. Žádná třetí cesta neexistuje. Karlovka stojí, zjevně prázdná, střecha je místy nejen rezavá, ale zřejmě i děravá, kolem dokola přemnožený vysoký plevel. *Starý* boční vstup do chaty, který se používal, když jsem byl *malý*, je zaházen nepřekonatelnou barikádou ze všeho, co se ani těm posledním nevešlo na valník, *nový* čelní vchod, který zprovoznili počátkem osmdesátých let, kdy už jsem byl *mladý*, je pobit třemi petlicemi a zajištěn třemi zámky, ale do přízemního okna hned vedle dveří stačí jen strčit, takže se do chaty přece jen dostanu.

„Pojď si umýt ruce, Karolínko,“ volá z okna paní Procházková, „dneska je řízek, ten máš ráda,“ prozrazuje tajemství, které bych raději odhalil svým vlastním nosem. Karolína mi přestane mávat, vběhne do chaty, a mně nezbyvá než za ní lézt oknem.

Ale je to jen hra, řízek přece býval na přivítanou novým hostům k obědu každou neděli. Neděle byla dnem příjezdů, odjížděli jsme vždy v sobotu. Týdnu se říkalo turnusy. Když jsem byl malý, jezdívali jsme na tři turnusy. Chata byla pokaždé plná až po střechu a ti, na které nevybyl ubytovací poukaz, čekávali do poslední chvíle doma u telefonu.

A nevoněly tu jen nedělní řízky. Celá Karlova bouda byla plná vůní, které bych jinde hledal marně. Byly nenapodobitelné a nepadělatelné stejně jako vůně místního autobusového nádraží. Jako vůně Dolského potoka, jako vůně stromů kolem

jeho koryta. Jako vůně kuchyně Horského hotelu („Na čem to tady proboha smaží,“ jako bych mámu slyšel). Jako vůně okamžiku, kdy vstupuji do lesa a na rozcestí volím *starou* cestu. Jako nezapomenutelná vůně popelnic u Tabulových bud, kterou příznivý vítr roznáší po okolí a ze které snadno přečteme vzkaz: milé děti, už za pár minut konečně dojdete tam, kam od rána tolik spěcháte. A pak vůně Karlovy boudy, toho dřeva, laku, té kuchyně, těch saponátů, vůně stále pootevřených dveří k pánským záchodům („Kde máš chlape tu oj, že neumíš zavírat?“ smál se Franta do mých nevinných uší), vůně pokoje, když ho poprvé otevřeme, vůně vody, když otočíme kohoutkem („Jak může nebejt pitná, když tak krásně voní?“ diví se brácha). Vůně vlasů dvanáctileté, čtrnáctileté a nakonec osmnáctileté Karolíny.

Prolezl jsem oknem a seskočil do haly. U jediného konferenčního stolku obklopeného čtyřmi bytelnými zelenými křesly se kdysi hrávaly karty a později Monopoly. Západoněmecký import, popřípadě vlastní výroba. Prodám Nerudovu za patnáct tisíc! Jedněmi dveřmi se vcházelo do Frantova bytu, do kterého jsem nikdy nevstoupil, jinými se scházelo do sklepa, kam jsem se sice jednou přes zákaz vypravil, ale první zkušenost stačila, aby mě podruhé nic takového už ani nenapadlo. Po levé ruce málo využívaný recepční stolek, na něm telefon. Nad telefonem deska s klíči od pokojů, dnes ovšemže prázdná. Po pravé ruce velké, těžké a částečně prosklené lítačky, jimiž jsme vcházeli do červené jídelny. V přímém směru další lítačky a za nimi druhá jídelna. *Bílá*. V bílé jsme snídali, obědvali a večeřeli. V červené se podávala káva, zmrzlina a rakvičky Hančiny výroby. A byla jediným místem na chatě, kde to kuřákům nikdo nezakazoval. Ano, na koncentrovanou kavářenskou vůni červené jídelny jsem málem zapomněl. Je to strašlivě dávné.

Přede mnou dřevěné vrzavé schodiště, potažené, ale možná spíš porostlé levným zeleným kobercem. Jenomže dnes je vpravo, vlevo i přede mnou tma. Hledat vypínač asi nemá smysl, škrtnout sirkou nemůžu, protože žádnou nemám, oknem sice

proniká nepatrné světlo, ale je to málo, pořád nevidím, co bych vidět chtěl.

„Proč tady stojíš tak potmě, já rozsvítím, ne?“ slyším nedospělý hlas nedospělé Karolíny. A zní přirozeně, neopakovatelně, autenticky. Tuhle větu Karolína někdy musela vyslovit — jinak bych si přece nemohl vybavit její hlas tak přesně, i s tou intonací, s tou neuvěřitelnou pražáckou intonací. Otočím se, pochopitelně za mnou nikdo nestojí, přesto řeknu „Rozsviť!“ a ani se nestydím, že mluvím s někým, kdo tu není.

Rozsvítilo se. Konferenční stůl stojí na svém místě a kolem něho tři špinavá bytelná křesla (čtvrté chybí, však jsem si jeho torza všiml na barikádě před starým vchodem). Nikdo tu ovšem nehraje Monopoly. Uvědomil jsem si, že poprvé v životě jsem v této chatě *sám*. A pocítil jsem mírný *strach*. Úzkost, říká paní doktorka, ale já mám radši *strach*, ten totiž nezní jako diagnóza. Nevadí mi, že na mě může odkudkoli kdykoli cokoli spadnout, možná dokonce celá chata, ostatně kdo ví, jak dlouho tady nikdo nebyl a proč odtud ti poslední odjeli. Ale vadí mi, že jsem tu *sám*. Jsem na Karlovce a nemám kde spát, jsem na Karlovce a nemám co jíst. Jsem na Karlovce možná podvacáté, ale poprvé se o mě nikdo nepostará.

Nebyl to dobrý nápad přijet dřív než ostatní.

Ale mohl bych být poslední, kdo se zde ještě stihne ubytovat. Už bez ubytovacího poukazu („Letos vás dám do sedmnáctky, nevadí vám to?“ povídá mámě do telefonu paní Padevětová; až dosud jsme skoro vždycky bydlívali v osmičce, která měla balkon, ale na ten se stejně v posledních letech nesmělo, takže nevadí, vezmeme i sedmnáctku), taky zřejmě zadarmo („Museli jsme upravit ceny, už je to osmnáct korun na noc“), ale bohužel i bez snídaně, bez oběda, bez večeře. Bez rodičů. Bez přátel. Bez jejich rodičů. Bez všech autorit mého dětství, bez kterých se ovšem na Karlovce neobejdu.

Sejdu zpátky do Lhotky a ubytuju se v kterémkoli hotelu.

Ještě jednou jsem se nadechl. Všechny vůně byly iluze, nic než zatuchlinu už na Karlovce nikdy nikdo neucítí. Ještě že

si je pamatuju. I vůni vlasů dvanáctileté, čtrnáctileté a dokonce osmnáctileté Karolíny, kterou zítra po mnoha letech zase uvidím. Stejně jako Vojtu, stejně jako Honzíka, jestli ho Yveta taky pozvala, stejně jako děti profesora Novotného, jejichž křestními jmény si nejsem úplně jist, stejně jako Aleše Buřivala, na kterého se ovšem těším ještě míň než kdysi. A stejně jako Yvetu, která to celé zorganizovala a možná doteď neví, že to zorganizovala blbě.

Moje dávné kamarády zítra čeká překvapení: nejkrásnější místo na světě se proměnilo v neobyvatelnou tvrz, v níž se zastavil čas.

Skoro jsem se usmál. Právě to jsme si přece na Karlovce přáli vždy po tři týdny každého léta. Zastavit čas. Ale *tenkrát*, ne až dnes!

Vzal jsem krosnu na záda a vyrazil zpět k městu. Karlova bouda je minulost, všechny její vůně jsou pryč. Cestovat sem bylo hloupé a pošetilé.

Snad jen kdyby Karolíně zítra zase zavoněly vlasy.

Jenže vím já, jak voní vlasy čtyřicetiletým holkám?

Blížil jsem se k tomu sloupu elektrického vedení, který vypadá úplně jinak než všechny ostatní a u něhož jsme se cestou k autobusu v den odjezdu vždycky ohlíželi zpět k chatě, abychom se *naposledy rozloučili s Karlovkou* (neboť za první zatáčkou už vidět nebyla), a najednou jsem těsně za sebou uslyšel mužský hlas.

„Vy nebudete na oběd, pane Urbánek?“

Otočil jsem se. Za mnou stál muž více než důchodového věku. Oči měl bdělé, ale tvář vráscitou až běda. Jestli není tři sta let stár, musel mít těžký život. Znovu jsem se otočil kolem vlastní osy, ale podezření se potvrdilo. Mluvil na mě.

„Máte pravdu,“ dodal, „když je takhle hezky, byla by škoda sedět v chatě.“

Nestačil jsem odpovědět ani na první otázku, ani na následující pánovy rozpaky vyjevené v té banální větě, která následovala. Normální by bylo vysvětlit mu, že se nejmenuju Urbánek,

že se tady v okolí žádné obědy nepodávají, a jestli hledá cestu do Lhotky, má na výběr jen dvě možnosti. Starou a novou.

Neřekl jsem ovšem nic.

„Jen nechodte daleko, k večeru přijdou bouřky, říkali ve zprávách,“ dokončil sám tento rozpačitý dialog, do něhož jsem nepřispěl než tichými projevy údivu. Pak udělal čelem vzad a vykročil směrem k opuštěné Karlovce. Mráz mi přešel nejen po zádech, ale i po nohách, a v chodidlech na chvíli setrval. Vždyť já toho chlapa znám! Když jsem byl děcko, jezdíval na Karlovku se svým bratrem, vypadali jako dvojčata (aspoň se nám to tehdy zdálo), jedno starší a druhé o mnoho let mladší. Jeho jméno jsem dávno zapomněl, a jak je možné, že ještě žije a cestuje po horách, mi taky není jasné. Vždyť mu už opravdu musí být skoro sto let, i kdyby byl to mladší dvojče... A co tady vůbec dělá? Proč po mně chce, abych se navečer vracel do chalupy, ve které mi večeri určitě nenabídnou? A s kýmpak si mě ve své stařec-ké hlavě popletl?

Raději jsem mu co nejrychleji řekl nashledanou a vydal jsem se zpátky do Lhotky, samozřejmě po panelové, která už dávno není *nová*, i když jsme jí tak vždycky říkali. Po cestě pro snoby a mastňáky.

Netušil jsem, že právě v tu chvíli se začal odvíjet příběh, na jehož konci si nebudu jist svým stářím ani svým mládím, přítomností ani minulostí, a dokonce ani životem a smrtí svých blízkých. Teprve se blížila chvíle, kdy jsem měl pochopit, že ačkoli vždy a za všech okolností stojím oběma nohama pevně na zemi, nikdy spolehlivě nepoznám, jestli se planeta točí zrovna po směru, nebo proti směru hodinových ručiček.

3

Než jsem sešel dolů, měl jsem hlad i já. Hotel Lomnice na rozdíl od Karlovky opuštěný nebyl. Vůně jeho kuchyně — nerad to přiznávám — byla vůni Karlovky podobná. Nebo už mě tolik klame paměť? Jídelníček pestřejší, vždyť na Karlovce býval

výběr jen na snídani a výjimečně na večeři. Ale obyčejný smažený řízek neměli, a mně tedy nebylo dáno zachovat styl příjezdů do Lhotky. Zkusil jsem steak na hořčici, ale nebylo to ono.

„Na dnešek bohužel ne, pane,“ pravila sympatická recepční. „Máme tady zájezd Holanďanů a budou tu ještě skoro týden.“ V Lomnici nepřespím. V Horském hotelu taky ne, tolik peněz za noc jim nenechám. Dáma v informačním centru mi kromě několika ještě dražších hotelů v centru doporučila tři horské boudy. Každá jiným směrem, každá nejméně pět kilometrů do kopce.

„Ale na horní stanici té nové lanovky je ubytovna, kde vás určitě přespát nechají,“ vzpomněla si. „Tam mají skoro pořád volno.“

Napadlo mě, že bydlet přímo u lanovky by mohlo být pohodlné. Nebudu už nikam šlapat a na čtyřsedačce vjedu rovnou do postele.

„A nemohla byste tam zavolat? Je to přece jenom daleko...“
Chtěl jsem si být jist.

Ochotně zvedla sluchátko. V tu chvíli mi šklublo v levé ruce a sáhl jsem po mobilu. Reflex. *Jen reflex.* Odjakživa přece volám domů, kdykoli dorazím do cíle jakékoli cesty. Aby se máma nebála. Před každou mou cestou si vyžádala slib, a jakmile jsem překonal pubertu i adolescenci, přestal jsem se bránit. Jen nebylo vždy snadné najít poštu s telefonem a peněz za meziměstský hovor jsem často litoval.

Dnes ušetřím a nikdo se na mě nebude zlobit.

„Těší se na vás!“ položila telefon. „Nikoho tam nemají, budete sám v celé chatě!“

Vyšel jsem ven a rozhlédl jsem se. Na malém parkovišti před informačním centrem se mačkají čtyři houpačky a dva kolo-toče. U nich stárnoucí, vychrtlý a poněkud shrbený kolotočář, ale děti žádné. Bodejť, dnes jsou ještě všechny ve škole, prázdniny začínají až za týden. Kdybyste přijeli tehdy, pitomci! Vy-bavil jsem si to marné obhlížení stále stejných omalováněk v místním knihkupectví, to marné hledání čehokoli zajímavého

v hračkářském oddělení obchodního domu Budoucnost (kdo ví, jak dlouho ve Vietnamské provozovně doprodávali zásoby krepového papíru), to marné čekání, kdy už konečně vyschnou louže na drahách lhoteckého minigolfu.

Nevyschly nikdy.

Na co já to vlastně tak rád vzpomínám?

Krušovická pivnice, píšou tam, kde já chtěl vidět Mléčný bufet Labe, vpředu vestoje, vzadu na sezení, ale stále obsazeno, tam i tam kakao ve velikých těžkých hrníčcích, stojíme u stolku pobryndaného jahodami se šlehačkou, kdo by nedostal chuť, ale jahody momentálně nemají, jen čokoládu se šlehačkou za dvě koruny dvacet. Táta sáhne do kapsy, protože na dovolené se nešetří, jak často říká, a já mám, co jsem chtěl, brácha je na tom ještě líp, ten dostane zmrzlinový pohár s vaječným likérem, který já prý *zatím* nesmím, skoro se k tomu stolku nemůžeme vejít, táta si dá koktejl, ale pak poprosí bráchu, aby mu dal líznout zmrzliny, máma říká, že je to nehygienické, a odchází k pultu pro novou umělohmotnou lžičku, táta volá, že chce červenou, máma vrátí do skleničky žlutou a sahá po té správné, ale když ji přinese, otec lžičku reklamuje, i když je červená, protože si všiml zbytku přischlého kakaa, špatně ji umyli, konstatuje, a máma už ani neprotestuje, když táta z poháru ochutná lžičkou, kterou před chvílí z pusy vytáhl brácha. Já jsem na svou čokoládu se šlehačkou sám, byla bych tlustá, říká máma, ale nakonec se i ona uvolní a ochutnává (ovšem žlutou lžičkou, kterou si přinesla a kterou nejen zkontrolovala, ale ještě navíc obtáhla ubrouskem, do jehož druhého konce před chvílí ze stolku setřela ty jahody se šlehačkou).

Vzpomínka je ve špinavém ubrousku.

Je to strašlivě dávno.

Před milkbarem, jak tomuto zařízení s bráchou světácky říkáme, protože pan Knot mu tak taky říká, se dá pohodlně sejít do řeky. Neutopíme se ani my neplavci, v řece je víc balvanů než vody, skáčíme z jednoho na druhý, naši stojí na břehu, smějí se. Pak si máma vzpomene, že by měla koupit nějakou zeleninu,

táta se zeptá proč („Copak nám večer neuvaří?“), ale máma mu neodpoví a odběhne pro rajčata, jenže namísto rajčat přinese papriky, protože byly hned u pokladny, a uvnitř to tak strašně páchlo (tak to naše máma říká), že se k výlovu rajčat z beden v hloubi krámu vůbec neodhodlala.

Brácha zamíří ke kinu, aby se podíval, na co ho večer rodiče nepustí. Hrají Piti piti pa s Funěsem, což už našťestí viděl v Závěťí, zítra dávají Jak se kalila ocel, zeptám se, kdo je to Kalila a co to znamená, že se ocel, protože tomu nerozumím, ale naši se nesmějí, jak by mohli, kdyby chtěli, naopak říkají, ať jsem raději potichu. Mlčky tedy nahlédnu do prosklené vývěsní skříňky, abych zjistil, co hrají *dnes* večer, Kalila to není, ani Piti piti pa, je to jiná kultura, *horror USA*, píší bez bližšího upřesnění na polostrženém plakátku, ale ani to není pravda, protože plakát je tři roky starý a dole ve vitrínce leží vybledlá cedule s rukou psaným sdělením „Kino zrušeno, promítá se v zotavovně Oldřichov“. Město je poloprázdné, před kinem stojím sám, ale v dálce vidím, že kolotočář má první tržbu, a hned dvojnásobnou, jakési dvě malé holčičky vylezly na houpačku, a dokonce jim k tomu pustili hudbu, kterou zapomněli z pásku smazat už před třiceti lety, *když jsem jááá / byl tenkrát kluk / to žily písně dyl / a sladší měly zvuk*, jeden z Gottových nesmrtelných kýčů, chvíli mi to trvá, ale nakonec se zaposlouchám, *i stromy rostly vejš / k těm bílejm kadeřím / a v sen jsem věřil v nějž / kdy sotva uvěřím*, ten text se sem koneckonců docela hodí, *i řeky byly čistý / tak jak jsem je znal / a zelenější listí / tráva a tak dál*, v duchu se ke Gottovi dokonce přidám, *a kde je dneska asfalt / tam byl tehdy jíl...*

Mimoděk se podívám mezi smrky na starou cestu ke Karlovce. Vidím z ní málo, zdá se mi, že kdysi svítila víc, aspoň v těch úsecích, kde ji vysypávali růžovým štěrkem. Kdybych dnes nevěděl, že tam cesta určitě vede, nezahlédl bych ani kamínek. Není asfaltová, to ne, Gott kecá. Je jen zapomenutá. Možná úplně zapomenutá. Ohlížím se kolem sebe, město se vyliidnilo, je mi docela smutno, dívám se na hodinky, blíží se celá, přicházím

k lanovce, udivený lanovkář ode mě převezme šedesát korun („To jste nemusel čekat až do pěti, pane!“), pak pošle signál na horní stanici a sedačky se dají do pohybu.

4

Neděle 18. 8. 1968

Pozdě odpoledne jsme přijeli do Lhotky. Bylo to docela napínavé. Kvůli Pavlíkovi jsme nechtěli jet autobusem, protože by skoro sedm hodin včetně pauzy v Hradci nemusel vydržet. Ale zvracel stejně, naštěstí ne ve vlaku, ale až v Kunčicích nad Labem, kde jsme přestupovali. V Poříčí nám ujel autobus do L., museli jsme čekat další hodinu, a když jsme konečně dorazili na místo, zjistili jsme, že z Karlovy boudy jezdí s koněm jen k dálkovým autobusům. Volali jsme na chatu z telefonní budky, ale pan Mánek nám řekl, že už chystají večere a že máme jezdit včas. Plahočili jsme se dva kilometry do kopce pěšky, Pavlík musel sám, já měl v každé ruce jeden kufr, Petr si nesl svůj batůžek. Pavlík zvládl první kilometr, pak jsem ho musel vzít na záda. Myslel jsem, že to nepřeziju. Ale přežil jsem to.

Karlova bouda stojí na malé mýtince uprostřed hustého lesa ve svahu vysokého kopce, jehož vrchol nedohlédneme. Když se postavím před chatu a zahledím se do údolí, jímž protéká Labe (v tom tichu je i slyšet!), uvidím kýčovitý, ale půvabný obrázek starých i novějších horských chalup na protější stráni, a když se podívám blíž, můžu na louce pod chatou pozorovat Mánkovu kobyly, jak se klidně a nevzrušeně pase. Je to rovněž kýčovitý, ale zato velmi uklidňující pohled, který jsme si ovšem dopřáli až v podvečer, kdy jsme se konečně vzpamatovali z okolností příjezdu.

Když jsme se totiž úplně vysílení přioplazili ke vchodu, zjistili jsme, že je zamčeno. Zvonek jsem u dveří nenašel, na klepání nikdo nereagoval, oknem jsme viděli do honosně zařízené haly, ale dovnitř jsme se dostat nemohli. Manželka byla na pokraji hysterie a Pavlík se nebývale nahlas rozplakal. Ovšem aspoň si

nás někdo všiml: nějaká paní se vyklonila z okna a upozornila nás, že to, co na první pohled nesporně vypadá jako vchod do chaty, ve skutečnosti není vchod, ale jen sklad plných i prázdných lahví, a dovnitř se chodí nenápadnými dveřmi z boční strany, kterých jsme si původně vůbec nevšimli. Vešli jsme do slabě osvětlené místnosti s několika policemi na boty a na konci úzké chodbičky jsme téměř potmě našmátrali kliku od dalších dveří, jimiž jsme se konečně dostali do chaty.

Po nějaké chvíli jsme se u recepčního pultu dočkali vedoucího, a on se nás skoro lekl. Dvoukilometrový pochod se všemi zavazadly na nás musel být zřetelně vidět, navíc Pavlík ještě nepřestal plakat, přestože se ho i Petr snažil utišit. Pan Mánek se sice možná trochu zastyděl, že pro nás nepřijel do Lhotky, ale za omluvu jsme mu nestáli, a když jsme se už skoro po čtyřech vydali z recepcie do pokoje číslo osmnáct, dokonce na nás ještě volal, ať se příště přezouváme. Jiřina to nevydržela a řekla mu, že nám papuče vypadly z kufřů, když jsme se plazili na chatu, jestli by nám pro ně nesjel. Někdy je docela vtipná. A on už neřekl nic.

Pokoj je útulný, ale voda je cítit. A jenom u nás v pokoji, na záchodě ne. Ani na dámském. Klukům to nevadilo. Pavlík ani nešel na večeri, usnul v postýlce dřív, než jsme v kufru našli Pejška a kočičku, takže jsme se museli u večere vystřídat, ale paní Mánková to přijala s pochopením. Vůbec se zdá, že ona bude příjemnější než Mánek. Jenže jsme po té cestě měli chuť na teplou večeri, a ona byla studená mísa. Říkal Milan Knot, že minulou neděli to bylo stejné, že je to tady taková tradice. Ale dali nám čaj a dovolili, abychom si další vzali s sebou na pokoj. Petr nemohl usnout, protože v místnosti pod naším pokojem, které se říká klubovna, byla puštěná televize a zřejmě u ní seděl někdo nedoslýchavý. Jiřina to nevydržela, šla tam, aby televizi ztlumili, říkali prý, že to už by nic neslyšeli, tak jim řekla, že jestli ten hluk vzbudí Pavlíčka, tak že v tom jeho řevu neuslyší nic tak jako tak. Někdy je docela vtipná. A někdy tak i dosáhne svého.

Říkal jsem Jiřině ještě doma, že Pavlík je na takovou dovolenou malý, že můžeme jet do Nížkova na Jaroslavovu chatu,

ale ona prohlásila, že na dovolené vařit nebude. Takže si všichni nejspíš užijem.

Pondělí 19. 8. 1968

Ráno jsme se probudili v klidu a bez budíku, ani kluci se nezlobili, že už mají vstávat. Z okna se díváme do krásného jehličnatého lesa a není nic příjemnějšího než ležet a hledět na ty stromy. Málem jsem znovu usnul, ale přesně o půl osmé se mi nad hlavou ozval hlas vedoucího chaty, že prý je půl osmé a že se na nás personál Karlovy boudy těší v osm hodin v jídelně na snídani. Vůbec jsem si včera nevšiml, že tady takové zařízení mají — je to dost hlučné, ale pořád lepší, než kdyby tu místo reproduktorů měli mikrofony. Třeba tu i ty ještě nedávno byly, kdo ví.

Na snídani nám dali na výběr kávu, kakao nebo čaj. Dali jsme si s Jiřinou kávu, ale příště už to neuděláme. Byla to asi nejhorší melta, jakou jsem kdy pil. Klukům kakao chutnalo, tak se k nim zítra přidám. Rohlíky, máslo, med, rohlíky na každého jenom dva, moc jsem se nenajedl, a klukům dali dokonce jen po jednom.

Dopoledne jsme šli do města. Lhotka je vlastně jen náměstí s poštou, naproti ní vybíhá do strmého kopce ulička, ve které je skoro všechno: obchodní dům Budoucnost (ale je to jen přízemí a uvnitř spousta lidí), cukrárna, obchod se zeleninou, drogerie, maličké knihkupectví a víc už asi nic. A v druhé ulici je to ostatní: Pramen, lékárna, doktor a holič. Nikde jsem neviděl trafikou, tak jsem se ptal nahoře na chatě Milana Knota, a ten mi říkal, že noviny vozí ráno pan Mánek, ale že se dají koupit v knihkupectví a ráno taky na poště. Snad budou mít i Reportéra a Literárky, řekl jsem, ale Milan se mi smál, že bez té politiky ani týden nevydržím. Asi má pravdu, měl bych si od ní chvilku odpočinout. Hlavně že se toho dožil táta. Reaktivovat už ho asi nebudou, na to je přece jen starý, ale satisfakci cítí, to vím.

Odpoledne jsme spali, jen Petr šel ven. Hned si tady našel nějakého kamaráda a šli si hrát na klády za chatou. Spal jsem dlouho, i Pavlík docela vydržel, než ho žena oblékla a vzala před

chatu na písek. Pavlík si tam něco plácal, žena si vzala lehátko a za chvíli prý znovu málem usnula.

Na večeri byla játra s rýží. Docela dobré.

Úterý 20. 8. 1968

Jak jsem včera napsal, chtěl jsem si dát na snídani s klukama kaka, ale dnes nám ho ani nenabídli! Byla zase jen ta melta a čaj a pro děti malkao. Tak jsem si dal čaj, ale o citron jsem si musel říct zvlášť, bylo mi to nepříjemné. Ovšem snídani dnes roznášela slečna Mánková, dcera, velmi drobná a velmi hezká. Studuje prý v Praze, ale o prázdninách pomáhá rodičům na chatě. Vlastně na boudě, jak říká pan Mánek. Na rozdíl od něho je jeho dcera milá už na pohled, obsluhuje rychle, pamatuje si, co po ní člověk chtěl, a ještě je radost se na ni dívat. Když se přišla po snídani zeptat, jestli dnes zůstaneme na oběd, předklonila se přímo proti mně, aby lépe dosáhla na Pavlíkovo nedopité malkao. Bylo to pěkné.

Jiřina na dnešek naplánovala dopolední výlet. Říkal jsem jí sice, že Pavlík by měl po té předvčerejší cestě odpočívat, ale ona říkala, že jsme tu jen na týden a že odpočívat můžeme v Závětří. Nakonec to bylo docela příjemné. Knotovi nás poslali na lanovku na Pláně, dokonce nám ukázali místo, kudy se dá sejít z cesty a k lanovce pak přijdete lesem za pár minut, zatímco po značce by to bylo nejméně o kilometr delší. Jiřka se bála zmijí, takže pořád strašně dupala, aby je vyplašila. Neměl jsem odvalu jí říct, že mě Milan varoval před pracovníky národního parku, kterým říká krnapáci, a že doporučoval, abychom se chovali co nejtěšěji, až sejdeme ze značky. Naštěstí se nic nestalo, nechytli nás a všechny zmije se strachy odplazily do Jizerských hor. Na dolní stanici byla fronta, lanovka je pomalá, ale kluci se těšili, tak se to ve frontě dalo vydržet. Jiřina se bála o Petra, aby nespádl, ale on se držel tak pevně, až jsem měl strach, že se nahoře zapomeně pustit. Na Sněžku je to s dětmi bezpečnější, tam se jezdí na dvojsedačce, zatímco tady musí i malé děti samotné (Pavlík

ne, toho jsem měl na klíně), navíc kolem sebe nemají žádné řetězy nebo zábradlíčko, ale zase jede lanovka po celou dobu tak nízko nad zemí, že by se snad nic nestalo ani tomu, kdo by z ní spadl. Jedině v místě, kde je stanoviště fotografa, vyjede lanovka trochu výš. Měli jsme štěstí, vyfotil nás, ale objednávkový lístek pro Petra jsem musel převzít já, protože Petr se bál k fotografovi natáhnout ruku, prý abychom mu nenadávali, že se dost pevně ndržel.

Na horní stanici jsem si poručil párek a Petrovi jsem dal korunu, aby si mohl přehrát jednu desku v hrací skříni. Vybral si zase Oči měl netečný, přestože má tuhle desku doma a hraje si ji pořád dokola. Zpěvačka má sice zajímavou barvu, ale text je strašně hloupý, a navíc není napsán spisovnou češtinou. Pavlík byl z hrací skříně úplně u vytržení, a když se Jiřka nedívala, dal jsem mu ještě kousnout párku (samozřejmě bez hořčice), takže na dnešní výlet hned tak nezapomene. Pak jsme šli k Boudě Na pláni, kde byla další hrací skříň, Petr si znovu pustil Oči netečný, pak jsme šli lesní cestou, kterou nám poradil Milan, dokonce nám ji zakreslil do mapy, protože taky nebyla značená, a opravdu to stálo za to, vede po celou dobu hustým lesem podél telefonního vedení, a pak najednou les končí a vy stojíte u jakéhosi altánu vysoko nad Karlovou boudou, v dálce za ní vidíte řeku, městečko a lesy na protějších kopcích. Obvykle mě takové pohledy nedojímají, ale tohle opravdu stálo za to. Oběd jsme stihli tak tak, podávají ho sice až do jedné, ale i když jsme přišli sotva pět minut po půl, už se na nás Mánek díval, jako že se neumíme chovat na rekreaci. Podivný člověk je to. Někdy má zase chvilky, kdy je docela příjemný, s dětmi dokonce zkouší i žertovat. Opravdu nevím, co si o něm myslet.

Teď před večerí dokonce pro děti i veršoval! O čtvrt na sedm se ozvalo škrábání v tom místním rozhlase, který je v každém pokoji a bohužel nikde nejde vypnout (ptal jsem se na to Milana i slečny Mánkové), a hlas pana Mánka oznamoval: Voláme děti naše! Na stole je krupičná kaše! Petr se hned hrnul z pokoje, byl na něho úžasný pohled, obě kšandy mu visely, na noze

měl jednu ponožku... Pavlík utíkal za ním, na prahu zakopl, natáhl se a tak strašně křičel, že jsem Mánka i s jeho kaší málem proklel. Po večeri se ovšem oba kluci jenom olizovali. My jsme měli karbanátek, ale ten se paní Mánkové tolik nepovedl. A slečna Mánková prý odpoledne odjela autobusem do Prahy, protože se má zítra s fakultou vypravit na chmelovou brigádu. To je škoda.

Konec večere byl docela dobrodružný, protože ještě než Mánkovi sklidili ze stolů, vypadla na chatě elektřina, a asi nejen na chatě, protože zhasla celá Lhotka. Mánkovi přinesli pár svíček a našli i tři kapesní svítilny, takže jsme nějak uložili všechny děti, co jich na chatě je, a teď sedíme v jídelně, na několika stolech je petrolejka, a je to vlastně docela romantické. Žádná televize, žádné rádio, sedí se a povídá, jen já tu téměř potmě píšu deník. Mánek volal Horskou službu, ti měli taky tmu, a že prý skoro celé hory berou proud z Polska, takže problém je nejspíš někde mimo naše území. Asi se půjdu přidat k ostatním. Jestli dobře slyším, hlavní slovo ve společnosti nemá přítel Knot, ale ten mladý dirigent Weissmann, nadaný a vtipný kluk, přitom je mu jen něco málo přes dvacet, AMU myslím ještě neskončil, ale je s ním legrace a muziku cítí jako pámbu. Možná tady bude nakonec docela příjemně, je tu milá společnost, hezká příroda, a když si odmyslím ty Mánkovy grimasy, budu na tuhle dovolenou možná jednou i vzpomínat.

5

Lanovka jede pomalu, nikdo jiný se nahoru nevezde a v protisměru nejspíš taky nikoho nepotkám. Je před sezónou. Pomalu míjím Tabulovky, příští sloup mě vynese nad Jedlovou skálu, u poslední zatáčky lanovka jako by zvolní, pak se vznese nad Karlovku, dlouho na ni z té výšky hledím a jsem rád, že jsem tu sám a že mě nikdo nevidí. Dojetí? Všichni kamarádi by se mi smáli.

Sám sobě bych se vysmál.

Zaostřím, protože se mi na chvíli zazdálo, že někdo zapomněl zavřít dveře bočního *starého vchodu*. A já jsem to nebyl, ani jsem se jich nedotkl. Protřel jsem si oči, ale lanovka nepočkala, jede dál, vzdaluje se od mé halucinace, Karlovku už vidím jen z dálky a zezadu, a pak konečně překonám to trapné měkko v krku a ušklíbnu se nad tím, jak snadno se přání může stát otcem iluze. Karlovka je mrtvá. Žádné dveře už si tady nikdy ani nevrznou.

Dívám se na špičky smrků a jedlí a přemýšlím, kam asi dosahovaly před třiceti lety. Pod některými z těchto větví jsme se jednou odpoledne zarputile schovávali před rodiči. Pod některými z těchto větví vznikl jeden z nejtradovanějších rodinných příběhů.

„Drž hubu, vole! Chceš, aby nás našli?“ pravil Aleš Buřival, kterého jsme ten rok uznávali jako hlavu party. Sám si ostatně někdy říkal předseda a jindy šéf, zřejmě podle toho, jaký film dávali včera v televizi. Ačkoli tenkrát nepochybně šeptal, slyším ho docela jasně až sem nahoru na lanovku. Klečeli jsme mezi mladými stromky, které ještě netušily, že za dvacet či třicet let budou muset ustoupit téhle lanovce a sjezdovce. Možná jsem ani klečet nemusel, jak jsem byl malý, ale zato se mi chtělo brečet. Buřival to na mně poznal a včas mě varoval. Kdo ví, proč si právě tenhle detail pamatuju. A taky vidím ty vytahané tepláky a fialové pruhované tričko, které měl předseda na sobě. Ale proč jsme se schovávali a neozvali se rodičům ani ve chvíli, kdy už bylo jasné, že odhrnou tři čtyři větvičky toho pichlavého porostu a najdou nás, to opravdu nevím. I dech jsme zatajili, ale oni ty tři čtyři větvičky neodhrnuli. Vzdali to.

A moje vzpomínky dodnes zůstávají pod těmi větvemi. Dodnes vidím stromy z podhledu i slunce zavěšené o kousek výš, než kde má správně viset.

„Půjdeme dolů po cestě a zkusíme je najít, třeba přešli chatu a už jsou ve Lhotce,“ slyším hlas pana Knota.

„A když je nenajdem, tak rovnou na horskou službu?“ ptal se táta.

„Mně to připadá divný,“ říkal pan Knot. „Přece nemohli za takovou chvíli..“

Dál jsem neslyšel, protože se otočili, odcházeli a pod nohama jim praskalo jehličí a borůvčí. Zase mi bylo do pláče, ale mnohem víc než před chvílí.

Lanovka poskočila, obraz se na chvíli rozostřil.

„Hele, já jdu,“ zašišlal Vojta a vstal. „Jdu za mámou.“

„Zůstaň tady a drž hubu,“ pravil Buřival a chytil ho pevně za ruku. „Víš, co to bude za průser, když nás najdou?“

Vojta se znovu posadil. Moje naděje pohasla, sám jsem neměl odvalu se Buřivalovi vzepřít. Ale Vojta najednou beze slova vyskočil a rychle se rozběhl mezi stromky. Ruce si dal před oči, aby je ochránil proti větvičkám, a ve chvílce zmizel.

„To je v prdeli,“ řekl Buřival už docela nahlas. Vůbec mluvil dost sprostě. A dost nahlas. „Co budeme dělat?“

Nenapadlo mě nic jiného, než co před chvílí udělal Vojta. Ale raději jsem to neřekl. Chvíli jsme bezradně seděli a dívali se každý jinam. Za krátkou chvíli se větvičky konečně rozhrnuly a táta pravil: „A teď tě opravdu zmlátím.“

Preventivně jsem zařval, táta mě zvedl z jehličnatého křoví, bez ohledu na hustý porost všude kolem mě vzal jako balík pod levou paži a rozběhl se k chatě. Už cestou mi ušetřil první výprask, do té doby nejhorší v mém životě, křičel jsem, jak nejvíc jsem uměl, ale Buřivalovy pomoci jsem se nedovolal. Co mě čeká v chatě, jsem si raději ani nepředstavoval.

„Tak vidíš, Josef,“ slyšel jsem a v letu i zahlédl pana Knota. „Měl jsem pravdu.“

V čem měl pan Knot pravdu, mi táta vysvětlil až zítra. V *den, kdy jsme se ztratili* (pod tímto označením vejde pátý srpen roku 1971 do rodinné mytologie), se mnou vůbec nemluvil, jenom mě seřezal. Druhý den mi prozradil, že když nás v tom jehličí nemohli najít, usoudili, že tam někde určitě jsme a jenom se dobře schováváme. Takže se s panem Knotem velmi nahlas domluvili,

že nás půjdou hledat do Lhotky, doufali, že to uslyšíme a přestaneme se schovávat. Pak kousek poodešli a za chvíli slyšeli Buřivala, jak říká, že je to v prdeli.

Jenže pátého srpna vpozdvečer byl táta vzteky bez sebe, řezal mě ještě na chodbě, zatímco kolem chodili různí hosté a chápavě podotýkali ‚Tak jste je nakonec našli‘ a on jim neuvěřitelně klidně odpovídal ‚No jo, schovávali se v kleči, ale ještě než se za námi zavřely dveře pokoje číslo osm, ozval se z chodby zděšený výkřik:

„Ale kde je Vojtíšek?“

Otec mě pustil, vyběhl na chodbu a volal na paní Zapletalovou: „On tam s nimi nebyl!“

Pak se vrátil do pokoje a zopakoval otázku, kterou jsem už slyšel z chodby. Mezi slzami jsem vypověděl, jak to s Vojtou bylo, táta zaklepal na dveře pokoje manželů Knotových, vzali s sebou ještě několik dalších, které potkali cestou, a odešli hledat Vojtu, tentokrát opravdu ztraceného.

Trvalo to docela dlouho, než ho našli snad kilometr od místa, odkud nám utekl. Rukama sice uchránil oči, ale současně nedokázal kontrolovat směr, nořil se stále hlouběji do pichlavého přitímí, pomalu se zešeřilo, až nakonec vyběhl na nějakou pěšinku, a protože stále nevěděl, kde je, sedl si na první balvan a čekal, až někdo půjde kolem. Ale nikdo nešel.

Nakonec ho našel jeden z těch, kteří se k tátovi a panu Knotovi přidali. Podivný člověk. Ani starý, ani mladý, pleš, na nose neobvykle tvarované brýle, které byly podle mámy určitě ze Západu, na bradě plnovous, ale moc mu neslušel, rozhodně ne jako Matuškoví, říkala tehdy Yveta. Ze stálých hostů Karlovky ho nikdo neznal. Nikdo nevěděl, ve kterém divadle, nebo ve kterém orchestru hraje, a protože se na Karlovce střídali lidé ze všech divadel a ze všech orchestrů, zdálo se být téměř jisté, že nehraje nikde. Vojta mi to pak vyprávěl: chlap k němu přišel úplně klidnou chůzí, jako by šel najisto, Vojta se ho dokonce prý i trochu polekal, řekl mu Dobrý den, chlap odpověděl Pojď, Vojtíku, mají o tebe strach, vysvětlil mu, že jsou na pěšince za

modrým mlýnkem, kudy Vojta ještě nikdy nešel, přivedl ho na chatu k mamince a odešel hledat hledající, aby jim sdělil, že ztracený byl nalezen.

Vojtova maminka šla pak před večeří synovu zachránci poděkovat. Mávl rukou a nechtěl o tom mluvit. „A kde jste ho vlastně našel?“ „Na cestě za modrým mlýnkem,“ řekl jí. „Za jakým mlýnkem?“ zeptala se. Usmál se a ukázal bradou: „Jen kousek nad chatou.“ Vrátila se ke stolu a usedajíc pronesla větu, kterou jsem nezapomněl: „Ještě abych byla tomu estébákovi vděčná.“

Když se tehdy pozdě večer naši už v dobré náladě vrátili do pokoje, zapoměli zkontrolovat, jestli dostatečně hluboce spím. Táta se mámy ptal, jestli si myslí, že je ten estébák na Karlovce opravdu *nasazený*. Máma říkala, že takoví lidé jsou pořád ve službě. „A proč si s sebou přivezl tu kočku?“ ptal se táta, máma na to řekla něco, čemu jsem nerozuměl, oba se rozesmáli skoro nahlas a já jsem mohl předstírat, že mě probudili. Když si mysleli, že už jsem zase usnul, zeptala se máma táty: „A proč sem vůbec jezdí, když to o něm všichni vědí?“ Táta řekl: „To je mi právě divný, že to o něm všichni vědí.“ A máma: „Třeba to tak chce.“ „Ale proč?“ „Abychom se ho báli. Abychom se báli i na dovolené.“ A už se nesmáli.

6

Středa 21. 8. 1968

Zábava potmě včera večer dlouho nevydržela, brzy jsme šli spát, ale sotva jsme stihli pořádně usnout, ozval se zase Mánekův rozhlas. Pavlík ze sna zavolal „Kašičku, kašičku“, ale to, co Mánek říkal, nebyla pozvánka na večeři. Ve spěchu jsme se s Jiřinou oblékli, seběhli do jídelny, a spolu s námi skoro celá chata. Mánek zapnul rádio, proud najednou šel, ale v jídelně stejně svítily jenom svíčky. Vysílání se co chvíli ztrácelo, takže jediné, co jsme se dozvěděli, bylo, že sem Rusáci opravdu vtrhli. A že nejsou sami. Třásl jsem se jako ještě nikdy. Protože když nás obsadili Němci, bylo

mi devět a pořádně jsem tomu nerozuměl. Dnes je mi osmatřicet, jako tehdy bylo mamince. Tohle tedy tenkrát zažívali mí rodiče?

Když se jídelna trochu uklidnila, když i Jiřina přestala plakat, přišli v pyžamkách Petr s Pavlíkem, že se nahoře sami bojí. Jiřina je vzala zpátky do pokoje a já jsem zůstal v jídelně. Nikomu nebylo do řeči, někteří vzlykali a nadávali a debatovalo se vlastně jen o tom, jestli je lepší zůstat ve Lhotce, nebo se co nejrychleji snažit dostat domů. Mně to ale může být jedno. Kdybychom měli auto, mohl bych se rozhodovat. Ale takhle? Kdoví jestli dnes nebo zítra nějaký autobus nebo vlak vůbec pojede. Snažil jsem se telefonovat rodičům, ale nemělo to smysl, aparát byl hluchý.

Objednal jsem si becherovku, Mánek hned vyskočil a šel mi nalít. Uvědomil jsem si, že jako jediný ze všech snad za celou noc nepromluvil. Nebylo divu. Má ještě větší strach než my ostatní. Jindřiška odjela do Prahy, protože se mají zítra s fakultou vypravit na chmel, paní Mánková stále dokola zkouší telefonovat, ale všechno je marné. Možná je dobře, že jsou kluci zatím tak malí.

„Můžu si přisednout?“ Všichni okolo stolu ztichli. Mluví téměř perfektní češtinou, ale je to Němec, východní Němec, hraje prý v dráždanském orchestru. „Mně je to strašně líto.“

Nikdo nezareagoval, Mánek ani nezvedl oči.

Němec znejistěl. Muselo mu být nevýslovně trapně. Milan se vzpamatoval jako první. „Posaď se k nám,“ řekl. Už se prý znají od loňska. Mánek mlčky vstal a odešel pro skleničku.

Němec si přisedl. A zmlkl. Mlčeli všichni. Pak se z ticha temného schodiště ozval polohlas: „Toni!... Toni?“ Němec se tiše zvedl a odešel.

Mánek oznámil, že zítra pojede do Prahy hledat Jindřišku, ale chata samozřejmě zůstává v provozu. Pak řekl, že si ještě půjde lehnout a že snídani bude paní Mánková podávat výjimečně až v devět.

Podíval jsem se na hodiny na stěně nad krbem, bylo půl páté.

7

Od horní stanice nové lanovky vede kromě sjezdovky jen jedna široká cesta doprava snad směrem k Hornímu Poříčí a jedna doleva po rovině. Do ubytovny to po ní bylo necelých dvě stě metrů. V porovnání s Karlovkou byla tahle chata maličká, jen jedno poschodí, štít s nápisem *Bouda Na horní* zářil světlým dřevem, ale když jsem vzal za kliku, bylo zamčeno a nezdálo se, že bych tady měl potkat živou duši. Napadlo mě, že osud chce, abych dostál původnímu úmyslu a přespal na Karlovce, ale to mě nelákalo. Nebo jen málo.

Cesta od ubytovny kamsi pokračovala, ale vůbec jsem neušil kam. Když jsem byl malý, byl tu jen les a žádné cesty. Sedl jsem si na lavičku pod čerstvě natřeným rozcestníkem, na který ovšem zatím nepřišroubovali směrovky se značkami, a díval jsem se na hory. Slunce pomalu ztrácelo sílu, už z něho ani nebolely oči. Hleděl jsem před sebe a snažil jsem se odhadnout záměr architektů, kteří naproti na Oldřichově obohatili krkonošské panorama trojicí naprosto různorodých, pravděpodobně panelákových sídlišť, a přemýšlel jsem o životě na horách mimo sezónu. Kdo ví, kam se ta bába na informacích vlastně dovolala.

„Hledáte někoho?“ V jednom z oken v patře ubytovny stála dívka, která vypadala, že zde není hostem.

Byla mladá, tak mladá, že už by nemělo smysl upoutávat ji třeba pouhou zdvořilostí. Chata byla taky mladá a nezabydlená. Mlčky jsem vešel a nechal si ukázat pokoj se čtyřmi lůžky, ale jen jedním povlečeným.

„Záchody jsou na patře. Sprchy taky. Budete chtít večeřet?“
Chtěl jsem.

„Jenže my máme hosty hlášené až od zítřka, takže není moc na výběr...“

„Vy máte opravdu úplně prázdnou?“ konverzoval jsem.

„Sezóna ještě nezačala. A léto bývá vždycky slabé.“

Za nás nebývalo.

Jiné časy.

„Jak dlouho se zdržíte?“ zeptala se.

Líbila se mi, ale byl jsem ve fázi, kdy se mi líbila každá. Bohužel mi chyběla energie.

„Nevím,“ řekl jsem. „Zítra mají přijet kamarádi, ale vybuchlo nám ubytování. A taky nevím, kolik jich přijede a jestli budou chtít zůstat.“

„Aha,“ řekla. „Zítra už nějakou partu čekáme, a taky přesně nevím, kolik jich bude. Ale místa je tu dost, kdybyste neměli kde spát,“ ukončila dialog. „Tak přijďte, až budete chtít, něco vám uvařím. A půjčte mi občanku, ať vás můžu zapsat.“

Zavřel jsem se v pokoji a zažíval pocit, který už dobře znám. V posledních letech jsem si často přál vypadnout ze všech prostředí, která by mi měla být vlastní: z fakulty, od přátel, od blízkých i od vzdálených, tedy od všech, kteří mi zasahují do života, ať už jsem je pozval, nebo ne. Být sám, ležet v tichu u otevřeného okna, za kterým nikdo nemluví, nepláče, nesměje se, nekřičí, nedoráží, neptá se, nelamentuje, neurguje... Občas se mi to povedlo zařídit. Ale končivalo to stejně jako dnes. Natáhl jsem se na lůžko a začalo se mi stýskat. Po blízkých, a někdy i po vzdálených. Dnes hlavně po vzdálených. Blízkých tolik nemám. V mém bytě už pár týdnů nikdo nepláče, nesměje se, nekřičí, neptá se ani nelamentuje. Veronika s Jakubem jsou pryč, a jestli všechno dopadne tak, jak si Veronika asi přeje, potkám se s ní nanejvýš u soudu. Jednou? Dvakrát? Jakuba už možná neuvidím nikdy.

A k našim se nedozvoním. Taky už nikdy.

Dlouho jsem se nemohl rozhodnout, jestli sem mám jezdit. Každá cesta stojí síly, vysadí vás z pracovního tempa a rytmu, rozbourá rutinu, se kterou se vám obvykle daří ignorovat vše, co přináší každý dnešek a co včera ještě nebylo. Na cestách je každý dnešek jiný, rutinní nástroje k jeho zvládnutí nestačí. Vyhrála zvědavost. Chci vidět Vojtu. A ještě víc Yvetu.

A vůbec nejvíc Karolínu. Kdybych se mohl vrátit k jedné z prvních životních výhybek, vrátil bych se.

Před půl sedmou jsem se vypravil do jídelny. Paní či slečna domáci mi nabídla gulášovou polévku a kuřecí řízek, nebylo nad čím váhat.

Rozhlédl jsem se. Oproti bílé jídelně na Karlovce byla tato místnost nesrovnatelně menší. Vešlo se sem pouhých šest stolů, v zimě se tedy zřejmě večeří i v pokojích. Přes okna zatažené závěsy, v rohu pod nízkým stropem zavěšená televize.

Můj zrak sjel pod protější okno. Ale neuvěřil jsem hned, musel jsem vstát a jít se přesvědčit. Na nízké mahagonové skříňce stála staříčká Tesla HC 10, originál z počátku sedmdesátých, žádná imitace. Zdvihl jsem víko a zkontroloval rychlosti (78 už ne, 16 ještě ano), jenže desky žádné a v přenosce chyběla jehla. Už jen dekorace.

Vrátil jsem se ke stolu a na chvíli zavřel oči. Vzpomínka je v gramofonu.

8

Scházeli jsme se tenkrát k obědu, Vojta stál uprostřed haly a koukal na mě velikýma očima. „Už jsi to slyšel? Franta pořádá večírek!“

„Večírek?“

„Jo! A jen pro děti! Po večeři v bílé jídelně!“

V bílé jídelně? Nevěřil jsem mu. Bílá jídelna byla přece odjakživa místem výhradně seriózního stolování! Začínalo to každé ráno obvykle deset minut před osmou, kdy se chata rozezněla pozdravy *dobré jitro* (Pražáci), *dobré ráno* (Brňáci) či *dobrý den* (ostatní). Barva, poloha a výška hlasu byly různé, lišil se i způsob přednesu (od halasného s echem přes slabikované staccato až po sotva slyšitelné pianko), ale byla to půvabná vokální skladba s proměnlivým rytmem, nevyzpytatelnými pomlkami, se zřetelným crescendem v čase od 7.58 do 8.03 až po zásadní proměnu v instrumentálku lžic, talířů, hrnků, cukřenek a solniček. První část skladby, sestávající z dobrých jiter, rán a dní, zněla až do pokojů (v chatě bylo všechno slyšet) a fungovala

jako budík pro ty, kteří měli smůlu a nestihli se koncertu zúčastnit jako sboristé. Se zpožděním přibíhali do jídelny, když už lžičky dávno cinkaly o hrníčky, a svůj part přednesli jen jednou, a to jako hodně hlasité sólo pro celou jídelnu, s maximálně jedinou repeticí pro posluchače u nejbližšího stolu. Odpovědi přicházely v okamžicích oddělených desetinami vteřiny, jako když sbormistr nezvládne roli.

V poledne se pouze nepatrně přeladilo. Polévku totiž rovnášeli ve velkých plechových šálcích s malým uchem, jejichž doteky rozeznávaly hluboké talíře adekvátně hlubokými tóny, zvláště pokud se podávala polévka zasmažená. Měla-li službu Jindřiška Mánková, sázal se brácha s tátou, jestli se jí podaří veškerý obsah hrnku umístit do talíře, nebo jestli zasáhne i stůl. Otci se Jindřiška líbila, a tak ochotně věřil jejímu umění, ale tichou sázkou s bráchou často prohrál. Kdykoli se Jindřiška s tácem plným plechových šáleků blížila k našemu stolu, máma si vždy poněkud odsedla, aby její profesní indispozici nezaplátla flekem na šatech, a nás ostatní vybízela k témuž. Táta si statečně neodsedal, ale soustředěný pohled, jímž sledoval Jindřiščinu pohyby, naznačoval, že i on je ve střehu.

Bylo mi sedm let, když jsem viděl Jindřišku naposledy.

Je to strašlivě dávno.

Jenže v tom roce, kdy Vojtovi málem vypadly oči z důlků, jak se těšil na večírek, už Karlovce šéfoval Franta, zatímco Mánkovi z mého života bez rozloučení zmizeli. A v ten den nový pan vedoucí skutečně prolomil tradici a po večeři otevřel bílou jídelnu *jen pro děti*. Vysvětlil nám, že dospělí do jídelny opravdu nemohou, že on i slečna Hanka zde budou jen pro nás a naši útratu zaznamenají na zvláštní účty do té výše, na které se dopředu dohodnou se všemi rodiči. Částku, kterou byl ochoten do mých limonád, džusů a harlekýnů investovat můj otec, jsem se nikdy nedozvěděl, ale podle všeho jsem ji nevyčerpал. Možná i proto, že akce byla mou vinou předčasně ukončena.

Snesli jsme tenkrát do jídelny všechny hry z klubovny i z pokojů. Němka přinesla stuhu a švihadlo, Yveta Kloboučku hop,

Karolína pexeso, Vojta kvarteta, já čtverečkovaný sešit. Nejdřív musel každý z nás předvést nějaké číslo, které jsme si odpole dne zodpovědně nazkoušeli, ale pak přišel Franta a z obrovské krabice přímo uprostřed jídelny vybalil autodráhu s nádhernými barevnými závodničkami, z červené jídelny přivolal pana Knota, pana Procházku i našeho tátu a všichni se pustili do sestavování. Potom Franta přenechal stavbu ostatním a začal se věnovat své práci: objednali jsme si první rundu limonád, džusů a sirupů (zkusil jsem i kolu) a Hana rozdávala obrovské porce polárkového dortu. Než jsme je spolykali, dokončili otcové sestavování autodráhy a rozjeli závod. Franta trpělivě počkal, než první formule dorazí do cíle, ale potom vítěze i poražené z jídelny nemilosrdně vyprovodil. Dnes jen pro děti.

Přesně si vzpomínám, jak moc mi tehdy bylo táty líto.

Když mě začala nudit autodráha i pexeso, vzpomněl jsem si na gramorádio, které stejně jako loni a předloni stálo nedaleko od dveří do kuchyně a které stejně jako loni a předloni stálo naprosto nečinně. Otevřel jsem skříňku pod ním a vstoupil do ráje. Tolik Neckářových desek jsem nikdy neviděl ani v obchodě! Franta nosil pití, Yveta s Vojtou hráli lodě v mém čtverečkovaném sešitě, ostatní možná dámu, kvarteta nebo žolíky. Bylo mi to jedno. Němka uprostřed jídelny předváděla hvězdy, provazy a mosty a já klečel u skříňky s deskami. Franta přišel sklidit ze stolů a přijmout další objednávky; zeptal jsem se ho, souhlasil. Zmrzlina i koka-kola mi mohly být ukradené.

Chrám svatého Víta / je gotiky chloubou / a já vás tu vítám / a půjdeme dál...

Jó pak zapamatuj si můj telefon / Bydlím tu v celým domě sám...

Čaroděj Dobroděj / smíchu plný sál / Čaroděj Dobroděj / Pojď proč by ses bál...

„Pojď hrát s námi!“ zavolal na mě Vojta, zrovna když mi do ruky padla ta deska, kterou kdysi pořád dokola poslouchal brácha a kterou jsme tenkrát měli doma, jenže pak nám ji někdo nevrátil nebo se rozbila, nevěděl jsem. Sundal jsem z gramofonu

Dobroděje, položil na talíř svůj objev a vykroukl ze dveří, jestli brácha stále ještě sedí v červené jídelně, v níž se dnes výjimečně nekouří. Seděl tam a cosi četl, naši u vedlejšího stolu jako vždy debatovali s Knotovými, nechal jsem dveře pootevřené, aby brácha dobře slyšel, trošku jsem přidal zvuk a nastal přenosku.

„Proboha!“ Máma byla pohotová, zareagovala první. Za ní vběhl do jídelny pan Knot, za ním táta, pak další, někde vzadu skoro u dveří zůstal stát i brácha.

„Pavle, proboha!“ zopakovala máma a bezradně na mě hleděla. Potom výmluvným pohledem udělila pokyn tátovi („Běž a vypni to!“).

„Počkej, Josef!“ zadržel ho pan Knot.

Táta se zastavil, máma se nadechla k dalšímu gestu, ale pak se rezignovaně posadila ke stolu, kde moji kamarádi ještě před chvilkou hráli loď. Do jídelny rychle přicházeli ostatní hosté, dokonce i ti z prvního patra od televize. Nic jsem nechápal. Napadlo mě, že jsem to asi přehnal s hlasitostí, ale pak jsem se zatvrdil. Ať si to ztlumí sami.

Jenže nikdo ten krok neudělal. „Doposlechnem si to, ne?“ Pan Knot vypadal úplně klidně. Jediný dospělý, kterého rozum neopouští za žádných okolností, řekl jsem si. V jídelně bylo naprosté ticho, všichni poslouchali ten alt, který zpíval bráchovu oblíbenou písničku.

Oči měl netečný / a sám v davu stál / tiše stál / jako větrnej mlýn...

Píseň dohrála, jehla narážela na kraj etikety, ale ani teď jsem se nepohnul.

„Myslím, že dozpívala,“ řekl pan Knot a vrátil přenosku na její místo. Ještě chvíli bylo naprosté ticho, potom se téměř všichni přítomní otočili a pomalu a stále mlčky vycházeli z jídelny. Brácha stál u dveří a snad se i trochu usmíval, táta přišel pomalu ke mně, sundal desku z talíře, podržel mi ji před očima a pravil: „Podívej se, Pavlíku, když na nějaké desce tady v tomhle místě uvidíš napsáno Zpívá Marta Kubišová, tak ji radši nehrej, jo?“

Do jídelny vešel Franta. Dodnes tu scénu vidím: v ruce tác, na který za chvíli naskládá prázdné skleničky od limonád, v očích rozpaky. Přichází k tátovi, chvíli si o něčem povídají, zaslechnu slovo *estébák* a táta řekne: „Ještě že ten u toho nebyl.“

A Franta: „Kdoví, kdo u toho byl, pane Klimeš. Z toho bude průser. Proč tady ty desky vůbec jsou, když je stejně nikdy nikdo neposlouchal? Proč jsem je doprdele pořádně neprohlíd!“

Klečel jsem mezi gramodeskami, chtělo se mi brečet, ale pak jsem sebral síly, vstal a vyběhl do červené jídelny, všichni dospělí stáli uprostřed v kruhu a polohlasně se o něčem dohadovali, zaznamenal jsem soucitný výraz paní Knotové, Hanka mě dokonce pohládila po vlasech a na rameno mi kápala její slza. Divný, napadlo mě. Nejdřív se rozčilují, pak brečí. Dej mi klíče, tati, řekl jsem a utekl do osmičky, vyčistil jsem si zuby a oblékl pyžamo, a když se naši pozdě večer vrátili do pokoje, nemusel jsem spánek předstírat.

9

Neděle 17. 8. 1969

Mánek nás tentokrát čekal i s koněm hned u autobusu. Přivítal nás srdečně (když si vzpomenu, jak jsme loni táhli kufry až na boudu!), sám naše zavazadla odnosil na vůz, nabídl nám, že si můžeme sednout, ale že je to možná pohodlnější pěšky, my jsme mu poděkovali, zamávali, on se rozjel a my vyšli směrem ke Karlově boudě. Pavlík se málem rozplakal, že nám koníček ujel i s kufry, a pak nemohl pochopit, proč jsme se nechtěli svézt. Petr, zdálo se mi, jako by naopak šel právě tyto dva kilometry do kopce docela rád. Loni si tu našel pár kamarádů a teď se těšil, že se tu s nimi znovu setká (to by ale musela být velká náhoda, říkal jsem si, a bál jsem se jeho zklamání).

Pavlík chtěl capkat sám, a nastal první konflikt. Dobře jsem věděl, že to na chatu není kousek a že nám moc dlouho po půl jedné oběd ohřívat nebudou. Chtěl jsem vzít Pavlíka na záda, ale on křičel, že už je velký, že půjde sám, a manželka, místo aby

mi pomohla, říkala Jen capkej, Pavlíčku, jen capkej. Petr už byl určitě dávno nahoře, když my jsme sotva míjeli Tabulovky (od loňska mimochodem krásně natřené!), manželka pořád Jen capkej, Pavlík spustil na celé kolo, kdykoli jsem o něj jenom zavadil pohledem, a tak jsem se naštvál, přidal jsem do kroku a vyletěl na Karlovku. Ale neměl jsem to dělat. V polovině posledního, ale nejprudšího kopce totiž Pavlíka přestal výstup bavit. Manželce nezbylo než si ho vysadit na záda a vytáhnout ho až na chatu. Já jsem se mezitím v pokoji číslo osm umyl a vydal jsem se jim naproti, zatímco Petr zapadl do jídelny ke stolu k Ivance Bartoňové, kterou si z loňska pamatoval nejvíc a na kterou dnes narazil hned v obouzářně — vůbec mě nenapadlo, že by se tady s ní mohl potkat přesně po roce znovu. Ale Milan říká, že kdo jednou přijede na Karlovku, nikdy už nechce jezdit jinam. S manželkou a Pavlíkem jsme se srazili hned v první zatáčce za chatou, žena mi velmi hlasitě vylíčila, jak Pavlíka nesla do toho strašného kopce, že to bylo horší než loni s těmi kufry (to asi ano, vždyť ty kufry jsem loni vynesl já!), a pak už se mnou nepromluvila. Ani se nešla do pokoje převléct, hned do jídelny, zastavila se u stolu Knotových, kteří už byli samozřejmě po jídle, a vyprávěla jim, jak jsem ji nechal se synem v půli kopce a šel si po svých. „Teda Josef,“ říkal Milan a smál se. Nevím čemu.

Jinak je ovšem Karlovka přátelštější než loni. Mánkovi jsou jako vyměnění (hlavně on), chovají se velmi pozorně, chvílemi až spiklenecky. Jejich Jindřišku jsem zahlédl hned, jak jsem vstoupil do chaty, a byl jsem rád, že je opravdu v pořádku, že ji loni v Praze nepotkalo žádné neštěstí. A taky pokoj, který máme letos, je mnohem lepší než loňská osmnáctka. Televize ze společenské místnosti sem skoro vůbec není slyšet, a navíc je osmička jediný pokoj s balkonem, což se hlavně klukům velmi zamlouvá.

U večere jsem byl docela překvapený, kolik tváří znám z loňska. Je tady i dirigent Weissmann, strašně směšně ostríhaný, asi kvůli vojně (manželka říkala, že mu to i tak sluší), dokonce je zde i ten Němec, co se nám loni málem omlouval za tanky. Ptal jsem

se Milana, jestli už s ním mluvil o loňské invazi, a on mi říkal, že ano, ale že bych si měl nechat přímo od něho vyprávět, jak se loni vracel zpátky do Drážďan, prý se budu moc smát. No nevím.

Spát jsem šel hned po večeři. Manželka řekla, že si půjde dolů ještě povídat s Knotovými a s Weissmannem a tou jeho snoubenkou. Docela mě mrzelo, že u toho nebudu, ale chtěl jsem být kdekoli, kde nebude ona. Na moc skvělou dovolenou to tedy ani letos nevypadá. Snad aspoň tentokrát nepřijedou žádné tanky.

Pondělí 18. 8. 1969

Bubnování na střechu chaty mě vzbudilo už před pátou, snažil jsem se moc nehýbat, abych nevzbudil ostatní, ale nakonec jsem musel jít na záchod a nechtě jsem probudil manželku. Nic neřekla, nejspíš si nebyla jistá, jestli se už náhodou neprobudili i kluci.

Ven by se nedalo jít ani na krok, byl to hustý liják, a navíc z tak nízkých mraků, že přes ně nebylo vidět ani na pár metrů, natož do míst, kde by třeba mohlo svítit slunko. Přesto jsem na chvílku otevřel balkon (pokoj s balkonem je na chatě opravdu jeden jediný), ale žena říkala, že na ni táhne a že aspoň na děti bych měl brát ohled. Řekla to ale příliš nahlas, takže se probudil Pavlík, něco zabreptal, tím vzbudil Petra a bylo po klidu. „Aby se neprobudili, když na ně necháš pršet.“ Od prvního dne vím, že jsem měl zůstat doma.

Ještě jsme ani nesešli do jídelny na snídani a už jsem měl po náladě. „Chápu, že se mračíš, Josef,“ řekl mi Milan místo pozdravu. Teprve se vracel ze záchodu, zatímco já jsem už s deseti-minutovým předstihem mířil do jídelny. „Včera večer to byla děsná sranda. Šnajdr, víš kterej, ten cellista, vyprávěl, jak byl loni na vojně v Ausu a jak na Pohořelci vystrkovali z oken proti tankům fagoty. Chyběls, chlapče, chyběls! Takys mohl nějakou přidat! Dnes večer bys měl posedět s námi.“

U snídani jsem se zkusil manželky zeptat, o čem si večer s ostatními povídali, ale odpověděla, že se jen tak mluvilo a do-

hromady prý o ničem. Ale že Mánek zapálil v krbu a za chvíli se u toho jednoho konferenčního stolku tísnila skoro celá Karlovka. „Kromě tebe, samozřejmě.“

„Ten Němec taky?“ zeptal jsem se.

„Ten taky, ale skoro nemluvil. Všichni vzpomínali na loňsko, a to mu asi nebylo moc příjemné. Ale seděl tam s námi.“

A poslouchal, řekl jsem si. Česky umí výborně, podle příjmení musel mít nějaké české předky. Takže si to nahoře v pokoji všechno zapíše a pak to někde někomu převypráví.

Hodně se toho od loňska změnilo. Zlá doba. „Vzpomínáš si, jak ses mně loni smál, když jsem sháněl dole v knihkupectví Reportéra a Literárky?“ ptal jsem se Milana po snídani, když se posadil do červené jídelny s cigaretou. Obvykle ráno kouří před chatou, ale do deště se mu pochopitelně nechtělo.

„Nějak bude, Josef.“

„Říkala žena, že ten dederón včera seděl s vámi a ty historky o fagotech poslouchal.“

„No a?“

„Nebojíš se?“

„Ne. Čeho?“

„Třeba že vás udá!“

„Ale Josef, proč by nás udával? A za co? Ty to opravdu vidíš zbytečně černě. Reportéra zastavili, no dobře. Však ho zase časem uvolní. V nějaké řekněme mírnější podobě, ne? Ale udávat? Vždyť ani není komu!“

„Zatím,“ řekl jsem.

„Ale Josef..“

„Ale Milane... Copak ty tomu Husákovi věříš?“

Pokrčil rameny. „Možná víc než Dubčekovi.“

„Cože?“ Málem jsem vykřikl. „Poslouchals ho někdy, když mluvil na nějakém tom jejich zasedání?“

„To víš, že jo. Ale nevěř všemu, co slyšíš. Podívej, Dubček se z toho všeho posral. Tenhle je chytřejší. Nejdřív ale musí uklidnit Rusáky. Těm se přece nemůže líbit, že prvního tajemníka dělá chlap, kterej seděl za Gottwalda deset let v kriminále, ne?“

Tak až je uklidní, tak se třeba ještě chvilku počká, a pak ti zas budou vydávat toho tvýho Reportéra. Neboj se, jako za Novotného už to být nemůže.“

Třeba má pravdu. Možná do všeho opravdu líp vidí, zatímco já jsem zbytečně skeptický. To mám po tátovi. Ten se loni skoro zhroutil. Protože ví líp než Milan, co Rusové dovedou. Byl v Rusku po revoluci v osmnáctém roce. Po pětáctýřicátém mu ještě na krátkou chvíli vrátili hodnost i uniformu, ale pak už se to s ním jenom vezlo. Kdybych nešel studovat až do Závětrí, kde nás nikdo neznal, byl bych na tom tenkrát asi hůř. Pak, když byli s maminkou oba bez místa a já jsem si je musel vzít k sobě, zase se trošku spravil. Ještě že mě vzali do orchestru hned po vojně. Možná, že kdybych chvilku počkal, mohl jsem jít do filharmonie, měl bych víc volných večerů, víc bych jezdil na zájezdy, a hlavně bych byl mezi lepšími muzikanty. Dnes už se asi nedá nic dělat.

Když Milan dokouřil, zeptal se, jestli si nechci jít zahrát pink ponk. Na louce kousek od Karlovky, už skoro u té Jedlové skály, je malá chatička a v ní prý mají stůl. Jenomže já jsem to nikdy nehrál, a navíc jsem ani nevěděl, jaké má žena plány.

„To je špatný postup, Josef. To žena se musí ptát, jaké plány máš ty!“

„Nemáš děti, Milane. Nic o tom nevíš.“

„No jo, třeba je to tím. Tak se Jiřiny rovnou zeptej.“

Manželka právě scházela po schodech od pokojů. Na sobě měla jakousi snad sportovní čepici, tlustou bundu s kapucí, pláštěnku taky s kapucí, a na nohou kraťasy. A kluci vypadali stejně. Nebyl na ně moc pěkný pohled.

„Kam jdete?“ zeptal jsem se jí.

„Jdeme si zahrát. Prý tady někde mají stolní tenis, tak to chceme vyzkoušet.“

Milan se jenom tak usmál. „Tak to já si dám ještě jednu startku. Nechceš taky jednu, Josef?“

„Copak ty kouříš?“ zeptala se mě Jiřina.

„Copak ty to umíš hrát?“ zeptal jsem se Jiřiny. „A máte vůbec pátky? A míček?“

„Ne, hrát to neumím. Ale pálky tam prý jsou a míček doufám taky. A kromě toho, co jsem měla klukům říct, když to chtěli zkusit, a tatínek se nám ztratil už cestou z jídelny?“

Nevzchopil jsem se k odpovědi a nevím, jak dlouho to trapné ticho trvalo.

Ukončil to Milan. „Podívej, Jiřino, já to zkusím Péťu naučit a Pavlíka taky, jestli už dosáhne na stůl,“ usmál se.

„Dosáhnu, strejdo!“ vykřikl Pavel. „Určitě dosáhnu!“

Milan se k němu otočil. „Strejdo? Říkal jsi strejdo? Já přece nejsem tvůj strejda,“ oznámil Pavlíkovi, ale naštěstí si hned všiml jeho zaraženého pohledu a rychle dodal: „Nebo jo. Takovej jako strejda. Malej strejda. Strejdánek.“

Pavlík spokojeně kývl. „Tak můžu taky, strejdánku?“ zeptal se. „Jasně,“ odpověděl Milan a usmál se.

„A chce se ti?“ zeptala se manželka.

„Samozřejmě! Ostatně právě jsme se s Josefem domlouvali, že si chvíli zatrénujeme, aby se do toho dostal a mohl to pak kluky učit sám. Tak já si skočím pro deštník a ty klidně zůstaň doma.“ Pak se obrátil ke mně: „Půjdeš s náma, Josef?“

Milan je mistr v řešení takových situací, to už jsem si všiml několikrát. Uhasil cigaretu, kterou si sotva stačil zapálit, a vydal se do svého pokoje. Šel jsem taky, i když jsem vůbec netušil, do čeho bych se mohl převléct. Mám s sebou jen jedny slušné kalhoty a jedny pumpky, které mi žena koupila, ale já jsem neměl v úmyslu si je tady oblékat. Žena šla do pokoje se mnou, zřejmě aby se zbavila té maškarády, kterou měla na sobě, a hlavně aby dohlédla, jestli já si tu svou skutečně obléknu. Kluci zůstali v hale, posadili se do jednoho z těch obrovských zelených křesel (oba se pohodlně vešli na jedno) a Petr špitl: „Tak my tady počkáme.“

Šel jsem po schodech a zase jsem si přál být někde jinde.

10

Ráno na Boudě Na horní bylo chladné, ale svěží. Stanici lanovky jsem míjel přesně v deset, nikdo tam na čas odjezdu nečekal a dole asi taky ne, protože lanovka se nepohnula a lanovkář ani nevylezl z boudy, pokud v ní vůbec byl. Vydal jsem se po sjezdovce dolů s nadějí, že z ní v pravou chvíli odbočí nějaká cesta ke Karlovce.

Mladičká servírka se jmenuje Renata, je teď asi taky sama, ale včera večer se neuvolnila natolik, aby se mi už před desátou nechtělo jít spát. Vyprávěla mi, že její otec tady kdysi kdesi správcoval, ale to prý ještě nebyla na světě. Narodila se v Praze a byla ještě hodně malá, když se rodiče rozvedli. Maminka umřela docela mladá, Renatě ještě nebylo patnáct, a tak musela jít k otci, který se už dávno předtím vrátil na hory. V devatenácti se provdala za spolužáka z poříčského gymnázia, po dvou letech se rozvedla a otec od jakéhosi pražského podniku pronajal tuhle chatu, která by jeho i dceru uživila a kde by třeba i něco vydělali. Jenže prozatím nevydělali nic a ona se marně snaží otce přesvědčit, aby dal majiteli výpověď a odešel do spokojeného důchodu. Samotného ho tu prý nechat nechce. Zato on ji zde nechal samotnou klidně na celý týden, a než na horách začne sezóna, odjel na dovolenou do Chorvatska. S takovou... paní, pravila Renata. Tak ve vašem věku.

Dál už jsem ji neposlouchal.

Rychle jsem ztrácel výšku a propadal se mezi lesy podél sjezdovky. Ta se dvakrát esovitě zatočila, což mi stačilo, abych ztratil představu, kde mám odbočit do lesa a kterým směrem mám hledat Karlovku. Po chvíli však přerušil dobře slyšitelné ticho jakýsi potok. Mohl by to být vítaný doprovod, kdybych si byl jist, že je to ten, do kterého jsme si kdysi namáčeli nohy a závodili, kdo to ve studené vodě déle vydrží. Závod jsem tehdy vyhrál, ale kdykoli si na to vzpomenu, začnu kýchat.

Tak jako teď.

Pokusil jsem se zorientovat podle okolních i protějších kopců a podle stále ještě tušeného směru lanovky, pak jsem vstoupil

do lesa a na vodu narazil po několika krocích. Potok měl do-
cela široké koryto (ano, mohl by to být on), podél něhož ved-
la vyšlapaná pěšinka. Ta se sice záhy ztratila, ale okolní terén
se příznivě proměnil: jinak všudypřítomné borůvčí nahradila
tráva a dlouhé plástve mechu. Někde v podobném kousku lesa
jsme měli bunkr. Muselo to být níž, mnohem blíže ke Karlovce,
dalo se v něm dobře schovat a na mechu i dobře lehnout. Měla
písmenkové tričko hustě popsané názvy různých světových
měst, ve kterém mi zůstala v paměti.

Začal jsem se na Karolínu těšit. Ještě víc než před chvílí.

Sjezdovku, z níž jsem před chvílí odbočil, už mezi stromy ani
nezahlédnu, ale kousek pode mnou je dobře patrný jiný prů-
sek. Prudce se sesunu z kopce a po třiceti metrech mě zastaví
široká pěšinka. V příští zatáčce na jednom z ne úplně zdravých
stromů zahlédnu starý zešedlý ukazatel. Písmena nebyla vyry-
ta příliš hluboce a ukazatel není jen šedivý, ale i shnilý. Zdobný
nápis *Karlova bouda* ovšem rozeznat dokážu. Žádná turistická
značka, jen seříznutá směrovka.

To pámbu tolik chce, abych trefil?

Po chvíli znovu zaslechnu potok, který mi za další zatáč-
kou zkříží cestu. Je příliš úzký na to, aby se někomu chtělo bu-
dovat lávku, ale příliš široký, než aby ho dokázal z místa pře-
skočit chlapec na prahu středního věku. Naštěstí to půjde po
kamenech, říkám si, a ta věta, vyslovená ovšem zcela zřetelně
hlasem mého otce, hlasem sytým, jaké bývají hlasy chlapců na
prahu středního věku, a tedy kdovíkolik let stará, mě definitiv-
ně zorientovala. Ano, toto je ten potok, v jehož studené vodě
jsem kdysi tak úspěšně testoval výdrž svých dětských nožiček,
potok, kterému jsme říkali U modrého mlýnku, protože ně-
který z dospělých tenkrát z kusu dřeva vyřezal lopatky, upevnil
je do modré plechovky od pomerančového džusu a primitivní
mlýnek zavěsil do tenkých vidlic pod tekoucí proud.

Dvanáctá odbila a bylo jisté, že k chatě přijdu přinejmen-
ším o čtvrt hodinu později, přestože jsem přijel o celý den dřív.
Zrychlil jsem. Ještě jedna ostrá serpentina, špinavý načervenalý

štěrka a za pár minut uvidím mezi stromy Karlovu boudu. Shora a zezadu vypadá menší než zespodu a zepředu, to jsem si tenkrát neuvědomil. A je oprýskaná, některá okna směrem do svalu jsou zabeďněná, z okna nezabeďněné šestnáctky visí utržená okenice, ale už se musím dívat pod nohy, pěšinka konečně odbočuje z lesa na louku, jenže louka je bůhvíjak dlouho neposečená, pěšinka se nejprve ztrácí a pak zcela zaniká, ale to nevádí, tady už nezablouďím. Scházím k chatě, podívám se na hodinky, je čtvrt na jednu, dávno tady měli všichni být, ale není tu Yveta ani Karolína, ani Vojta, nikdo.

Vzpomněl jsem si na otevřené dveře ve starém vchodu, které jsem včera zahlédl z lanovky, projdu kolem hromady harampádí, kterého od včerejška taky nebylo, беру za kliku, ale je zamčeno, takže se mi to opravdu jen zdálo. Vítr se na chvíli uklidnil, zdálo se mi, že slyším hlasy. Vydávám se směrem k pískovišti, ale neudělám ani pět kroků a už je vidím. Jsou čtyři a stojí u sešchlé vrby jen pár metrů od chaty. Kdysi měla větve až na zem a dokázala nás skrýt před sluncem i před maminkami. Kdoví, proč jsme o to stáli. Říkali jsme jí palác. Dávno nevím proč, ale to nevádí, moje paměť dnes už přece vynechává i důležitější věci. Okolo kmene stále ještě visí zbytky uzounkého sedátka, které tam pro nás kdysi kdosi vyrobil a na kterém jsme nepohodlně a rádi sedávali. Dospělí měli smůlu, nevešli se. Dnes jsme taky dospělí, takže už je úplně jedno, že ani toto zařízení zubu času neodolalo.

Yvetu poznám, černé vlasy a zelené zářivky místo očí. Je nezaměnitelná. Víc se sice těším na jinou, ale i tebe vidím rád, Yveto. I Vojtu poznám hned, ačkoli toho o sobě dávno víc nevíme než víme. Dělá prý asistenta, možná už dokonce docenta na univerzitě ve Vídni, domů jezdí jen za rodiči, ale neozývá se mi a já ho taky nevyhledávám. Tvář dalšího mladého muže ani tvář slečny či mladé paní po jeho boku nepoznávám, ale pís-menkové tričko nemá, Karolína to tedy určitě není. Nevidí mě, protože přicházím z jiného směru, než odkud by mohli kohokoli očekávat, a já je neslyším, protože i mírný vítr agresivně

šumí. Pár kroků, už mě vidí, asi jsem je překvapil, nebo vypadám legračně, Vojta se nahlas usmívá, dva neznámí se zatváří společensky a Yveta věčně praví: „Kde jsi tak dlouho?“

11

Vzpomínky jsou ve větách.

„Byl jsem na záchodě,“ odpověděl jsem tenkrát.

„Hm... Máma tady taky ještě není,“ pravila a hned navázala.

„Tobě se Vondráčková nelíbí?“

„Mám radši Neckáře,“ řekl jsem. „Nebo Sodomu. Ale víc Neckáře.“

„Neckáře? Ten je přece hrozně ošklivej!“

„Ošklivej? To se mi ani nezdá! A koho máš ráda ty?“

„Myslíš kromě Vondráčkové? Třeba Korna.“

„Korna?“

„Jasně! *Pou — ze — ta Y—ve—ta mně krev v žilách klokotá,*“ zazpívala Yveta. „Ale hlavně Vondráčkovou. *Milááčku podívej nejsem k má—ání,*“ a začala se smát.

Už tehdy měla pronikavé zelené oči a vlnité černé vlasy. Jednou bude mít půvabnou sportovní postavu, ale to jsem tehdy ještě netušil a ani by mě to moc nezajímalo. Její tatínek, pan Kroupa, byl hodný pán se zbytky hustých šedivých vlasů důsledně dozadu česaných a Yveta byla, jak jsem tehdy kdesi zaslechl, jeho pozdní dítě. Maminka byla o hodně mladší, často vypadala bezradně a jindy lhostejně a nikdy mi nebyla sympatická. Nelíbila se mi její tvář, nelíbila se mi barva jejího hlasu, nelíbila se mi nijakost jejího chování, ale líbila se mi její dcera.

I moji rodiče si od Yvetiny maminky zachovávali odstup, tatínka ovšem měli rádi a naše dětské vztahy pro ně byly závazné. Proto když maminka domlouvala s téměř půlročním předstihem ubytování na Karlovce a kvůli volbě vhodného termínu obtelefonovávala přátele, vytočila vždy i číslo rodiny Kroupovy. Bez Yvety by to nešlo. Yveta byla holka do nepohody, což jsem

sice v sedmi letech neuměl pojmenovat, ale uměl ocenit. A navíc byla o necelý rok starší a o tolik i moudřejší.

Přišli jsme k můstku přes Dolský potok. Teprve odtud jsme dohlédli k dolní stanici lanovky na Pláně, takže teprve zde jsme mohli uzavírat sázky, jak dlouho tentokrát budeme stát ve frontě. Pan Knot říkal, že když nestihneme přijít k lanovce do čtvrt na deset, trvá to pak dlouho, než na nás dojde řada, že prý to má vyzkoušené.

„Už je skoro tři čtvrtě,“ řekla Yveta a ukázala mi nové hodinky s bílým řemínkem. Nebylo divu, snídali jsme sice rychle, ale přesto jsme se z Karlovky k dolní stanici nedostali dříve než za hodinu. Nejdřív se čekalo na mě, pak na paní Kroupovou, protože se prý nějak nemohla vypravit, říkala Yveta, a pak si naše maminka vzpomněla, že si v pokoji zapomněla pláštěnku, a musela se pro ni vrátit.

Fronta postupovala pomalu, trvalo celou čtvrt hodinu, než jsme se dostali ke schodišti, ale jen jsem vystoupil na první schod, zhluboka jsem se nadechl a hned jsem tu vůni ucítil. Boudu označenou velikým nápisem *Dolní nástupiště* bych i dnes rozpoznal po čichu, kdyby ještě stála a kdybych se v ní mohl znovu nadechnout. Vůně dřeva, laku, kolomazi a všeho ostatního, co lanovkáři potřebují k údržbě toho úžasného zařízení, se smísila v jednu nezapomenutelnou. Naši se hádali kvůli zapomenuté pláštěnce, ale já jsem se nenechal vyrušit. Znovu jsem se nadechl a dlouho jsem ten nádech držel v sobě.

„Na jaké pojeděš?“ zeptala se Yveta.

„Na červené,“ vydechl jsem.

„Já bych taky chtěla červenou. Ale jestli pojedeme za sebou, tak to nepůjde, protože ty barvy se střídají.“

„Ne, nikam se vracet nebudeme. I bez termosky se obejdeme.“ Naši se pořád hádali a táta byl na mámu přísný skoro jako na mě.

„Nejdřív jede červená, pak žlutá, pak zelená, pak zase červená. Ale já pojedu klidně i na žluté. Jen zelenou bych nerada, ta mi nesluší.“

„Jsem ti to říkal už v chatě. K čemu čaj do termosky, když je nahore jedna bouda za druhou!“

„Taky někdy jezdí ten modrej nosič na batohy.“

„V tom bych teda jet nechtěla.“

„Cos říkala?“ Motor lanovky hučel, fronta před námi se krátila.

„Že v tom nosiči bych jet nechtěla,“ přidala na hlase.

„Tak pojedeme, jak to vyjde.“

„Možná tam bude fotograf.“

„No jo, máš pravdu!“ vzpomněl jsem si. „Loni tam byl!“

„Cože?“

Lanovka hučela stále víc.

„Že loni tam byl!“

„A fotil vás?“

„Fotil!“

A taky stále víc voněla.

„Mami, necháme se vyfotit?“

„Můžeme, Yvetko!“

„A jsou ty fotky barevné?“

„Myslím, že ne!“

Paní Kroupová přistoupila k pokladně, zaplatila deset korun za celou svou rodinu a převzala jízdenky. „Pojď už ke mně, Yvetko!“

„Černobílé,“ zamračila se. „Tak to já pojedu klidně na zelené...“ uzavřela debatu a zařadila se za maminku.

„Ne, syn má opravdu teprve čtrnáct,“ oznámil tatínek paní pokladní a poodstoupil od okénka, aby si mohla bráchu dobře prohlédnout. Protáhl jsem se kolem nich na nástupiště (o *mém* věku přece nikdo nepochyboval) a začal jsem odpočítávat sedačky. Jestli pojedou brácha první, táta druhý, já třetí a máma čtvrtá, tak to vyjde.

„Pavlíku, drž se! Drž se pevně!“

Vyšlo to. Červená sedačka mi podrazila kolena, pevně jsem se chytil a odjel. Ještě loni mě táta vezl na klíně, protože na tom máma trvala.

„Držíš se?“

„Držím!“

„Neotáčej se!“

„Prosím?“ otočil jsem se.

„Neotáčej se!“

Pak už bylo ticho, jen vrnění lanovky, občas se mnou sedačka zatřásla, když se míjela se sloupem, držel jsem se pevně, ale špičky stromů pod lanovkou byly svůdně blízko špičkám mých pionýrek, třikrát jsem do některé zkusil kopnout, ale marně. Třeba se to povede příští rok, řekl jsem si, jejich špičky budou výš a moje níž. V protisměru mě míjely prázdné sedačky, červená, žlutá, zelená, pode mnou se zatáčela cesta úbočím Stohu, brzy se však ztratila v travnaté sjezdovce, podíval jsem se doleva, jestli nezahlednu, kde vlastně za sjezdovkou mezi stromy pokračuje, ale viděl jsem jen modrozelený les. A bylo ticho, krásné ticho.

„Není ti zima?“

„Prosím?“

„Jestli ti není zima!“

„Ne!“

„Nahoře si dáš teplý čaj!“

„Nedám!“

„Prosím?“

„Nedám!“

„Drž se!“

„Nevolej na mě, chci si to užít!“

„Co že chceš?“

„Užít!“

„Užít!“ vykřikla máma. „Vypiješ čaj a basta!“

Potom se objevila budka na kuří noze, na jejíž terásce loni stál fotograf, ale letos tam nestojí, přestože je tak krásné počasí a fotky by se určitě povedly. Maminka doma říkala, že bychom se mohli nechat na lanovce vyfotit každý rok a že z těch fotek bude jednou pěkná sbírka. Tak to máme smůlu, a já jsem se těšil. Sice jenom chvíli, ale moc. Stiskl jsem zuby.

Hukot lanovky opět zesílil a já jsem zvolna vjížděl do horní stanice. Díval jsem se na tátu, jak se z té lanovky vlastně sesedá, a táta seskočil, zůstal stát a volal, ať se nebojím a seskočím, až mi řekne, ale lanovkář nepočkal, až táta řekne, přistoupil ke mně a sundal mě ze sedačky, která se pak okamžitě otočila na velikém kole a odjela dolů. Trochu se mi ulevilo, že jsem nemusel seskakovat sám, protože bych taky mohl zakopnout a spadnout. Anebo kdybych se bál trochu víc, než jsem myslel, že se bojím, tak bych třeba taky nemusel seskočit vůbec, a odjel bych zase do dolní stanice, tam bych se taky bál a kdo ví, jak by mě nakonec sundávali!

„A teď si dáš něco pro zahřátí.“ Máma už taky seskočila.

„Pojď, mají tady hrací skříň!“ volala na mě Yveta ze dveří bufetu.

„Na jakés jela? Já na červené!“

„Na mě vyšla žlutá. Ale ta fotka bude stejně černobílá, tak to nevadí!“

„Jaká fotka? Vždyť tam žádnéj fotograf nebyl!“

„Byl,“ ozval se brácha. „Yvetku ještě vyfotil, víš? Ale pak zašel do budky, asi si musel vyměnit film.“

Věděl jsem, že se před Yvetou nesmím rozbrečet, ale dalo to práci.

„A tebe taky vyfotil?“

„Ne, mě už taky ne,“ odpověděl Petr.

Moc mě to neuklidnilo.

„Nebul,“ vystihl mě brácha. „Jsme tady tři týdny, to ještě nejmíň dvakrát na lanovce pojedem.“

„Nedávej mu čaj, vždyť je pětadvacet ve stínu!“ zaslechl jsem tátu.

„Mám pro tebe překvapení,“ řekla mi Yveta.

V každém oku jsem měl jednu malou slzu, ale přesto jsem zdvihl hlavu. „Jaké?“

„Uvidíš! Teda — uslyšíš!“

„Tak si dělej, co chceš, a kup mu třeba pivo!“

Yveta odkráčela k hrací skříni, které podle pana Knoty v jiných částech světa říkají jukebox, ze sevřené dlaně uvolnila

korunu, hodila ji do škvíry a pak stiskla jedno tlačítko s písmenem a jedno s číslem.

To bude asi nějaká Vondráčková, řekl jsem si. Ale vyskočil jsem za Yvetou a nahnul se nad sklo. Od pravé strany skříně se rozjela přenoska a z řady malých černých desek se jedna vysunula. Pak to cvaklo.

Chrám svatého Víta / je gotiky chloubou / a já vás tu vítám / a půjdeme dál...

Holka do nepohody se usmála. „Abys nebyl smutnej kvůli tomu fotografovi, víš?“

12

Vojta vstal, šel mi naproti a s jistými rozpaky jsme se objali. Přece jen to kdysi býval nejbližší kamarád. Oba neznámí se usmívali, ale ve vzduchu bylo cítit napětí. Mladík navázal v monologu, který jsem zřejmě přerušil svým příchodem. Ani po hlasu jsem ho nepoznal. Že by to byl ten pitomec předseda? Ale ten přece nebyl blond! Holka do nepohody už se neusmívala a mladík zvýšil hlas.

„Nám se to ani trochu nehodilo, ale nechtěli jsme ti to zkažit. Kdybys nám řekla, že nebudem bydlet na Karlovce, tak bychom si to opravdu ušetřili. Těm ostatním, co tu nejsou, jsi to přiznala, vid’?“

„Ne. Skoro všichni slíbili, že přijedou.“

„Tak buď ráda, že nepřijeli. Namísto Karlovky by viděli smradlavou zříceninu.“

Přeháněl.

„A do hotelu by šlapali pět kilometrů pod lanovkou.“

„Do jakýho hotelu?“ zeptal jsem se. Tohle už asi probrali.

„Na horní stanici té nové lanovky je prý nějaká bouda,“ odpovíděla mi místo Yvety neznámá, zřejmě mladíková slečna. Chlapec ovšem zase přeháněl. Lesními serpentínami nanejvýš tři kilometry.

Aspoň se nebudu muset nikam stěhovat.

Yveta se dvakrát nadechla, jako by chtěla něco říct, ale byla v defenzivě a neodhodlala se svou situaci stvrdit jakýmikoli slovy. Vojta se jí pokusil pomoci.

„Můžem sejít zpátky do Lhotky a nahoru vyjedem!“

„Asi to tak uděláme. Brácho?“ obrátila se velmi jemným hlasem neznámá na neznámého. „Stejně se někde musíme naobědovat, od rána jsem nejedla.“ Brácho? Takže sourozenci. Novotní? *Tohle* jsou mrňata od Novotných?

„Ty jsi Radek?“ zeptal jsem se ho potichu.

„Tys mě nepoznal?“

„Dlouho jsem tě neviděl, víš? Patnáct roků? Dvacet?“ omlouval jsem se.

Podíval jsem se na Martinu a ona na mě.

„Co to máš za džíny?“ zeptala se.

„To se prej teď nosí,“ řekl jsem. „To víš, jdu s dobou!“ Koupil jsem je minulý týden v C&A a asi jsem to s tou modernou přehnal.

Chvíli bylo ticho, všichni obhlíželi Karlovku a tvářili se zaraženě. Jako já včera.

Ani Yvetě se mluvit nechtělo. Ale promluvila. „Kdybych vám řekla, že je Karlovka zavřená, nepřijeli byste.“

Radek chvíli mlčel, ale potom nabral dech. „Tím spíš jsi nám to měla říct.“

Znovu bylo dusné ticho.

„Že bychom zašli na ten oběd?“ tiše promluvila Martina.

Vzali krosny, já malý batůžek. „Kde máš věci?“ zeptal se mě Radek. „Tos přijel jenom na otočku?“

Vysvětlil jsem mu, že jsem tady už od včerejška a že v chatě na horní stanici mají pěknou servírku.

„Tys věděl, že budeme bydlet tam? Tobě to Yveta řekla?“ Byl podezřívavý.

„Ne. Poslali mě tam z infocentra. Náhoda.“

Mimoděk jsme se všichni otočili k chatě. Byli jsme na místě, odkud ještě byla vidět, za zatáčkou už se ztratí z dohledu. Kdysi to byl reflex poslední soboty, když po obědě Franta nebo

později pan Misař naložili naše kufry do gazu a my jsme se pěšky vydali k autobusovému nádraží. Měli jsme před sebou šest hodin cesty domů a jedenáct měsíců čekání na příští prázdniny.

Vojta s Yvetou a Martinou se vydali po staré cestě, my s Radkem po nové. Radek u povalených stromů zaparkoval auto a mně se nechtělo až dolů šlapat pěšky, protože mě z dopolední branné hry nad modrým mlýnkem bolely nohy. Málo vydržím.

„Byli jste uvnitř?“ zeptal jsem se.

„Ne. Na dveřích jsou petlice!“

„Já jsem tam včera vlezl oknem. Je to smutný.“

„Víš, já bych sem nejezdil,“ řekl po chvíli. „Bylo to hezký, ale je to dávno a já nejsem sentimentální. Akorát že ségra chtěla. Je to poprvé po dlouhý době, co někam vyjela. Máma jí nabídla, že obě děcka přes víkend pohlídá, a tak mě Martina ukecala. Ona totiž na rozdíl ode mě docela sentimentální je.“

„Takžes kecal, když jsi Yvetě říkal, že se to Martině nehodilo?“

„Jo, ale co jsme vyjeli, tak pořád nervuje, že to babička s dětma určitě nezvládne, že se jim něco stane a že jsme měli zůstat doma. Poslouchám to od rána a ty si to taky užijješ.“

Pauza. Rozpačitá.

„Čím se živíš?“ zeptal jsem se.

„Mám firmu.“

„Jakou?“

„Počítače, sítě, software, nic zvláštního. Zatím to jde.“

„A Martina?“

„Učitelka. Ale už sedmý rok je doma. Manžel tráví většinu času na cestách,“ použil hlášku ze staršího filmu a divně se zasmál. „Dovedeš si to představit? Pořád jen kolem dětí, máma ještě chodí do práce..“

„A otec?“

Chvíli hledal slova. „Otec žije ve svém světě. Hraje na varhany anebo mává před sborem.“ Obojí prý profesor Novotný uměl výborně. Aspoň to naši vždycky říkali. „Jenže už jen v duchu. Odešel do penze, pak ještě chvíli učil externě, ale jak si přestal pamatovat žáky jménem, tak toho hned nechal.“

„To je snad normální, že si učitel nepamatuje jména žáků, ne?“

„To jo. Jenže on míval jednoho nebo dva, víš?“ A zase se divně zasmál.

Přelezli jsme padlé kmeny, oprášili se a nasedli do vínové felicie. Radek auto opatrně otočil a krokem jsme sjížděli ke Lhotce.

„A ty?“ zeptal se.

„Učím na fakultě. Na pajdáku.“

„Yveta říkala, že děláš v novinách.“

„Dělal jsem, ale dávno jsem toho nechal.“

„Copak, neneslo to?“

„Peněz bylo dost. Chtěl jsem pomalejší zaměstnání.“ Dávno vím, že v životě můžu mít buď čas, nebo peníze. V poslední době volím čas.

Něco mě napadlo. „Nevíš, proč vůbec Yveta tenhle maturiták v horách svolala?“

„Nevím. Ona ti to neřekla, když tě zvala?“

„Mě nezvala. Vyřizoval mi to Vojta.“

„Hele...“ řekl a na malou chvíli zaváhal. „Já myslím, že ona je trošku cvok. S tím jejím životopisem se ani nedivím. Teď jí prý navíc umřel otec...“

„Otec? Ten přece umřel strašně dávno, to jsme sem ještě jezdili. Někdy v sedmdesátech.“

„No jo, ale teď umřel i ten druhý.“

„Kterej druhý?“

„Takovej... Taky sem jezdíval, akorát si nemůžu vzpomenout na jméno. Říkala to Martině do telefonu, že prej teď někdy umřel a že jeho poslední přání bylo, aby se sem místo něho přijela rozloučit. Takový kecy! Ale proč u toho musíme bejt my?“

Zase se mi před očima rozběhl film. Tentokrát časosběrný střihák. A napadla mě neuvěřitelná věc. „On ji adoptoval?!“

„Ne, dyť měla matku. A navíc už byla skoro dospělá. Ale matka chlastala, tak se o Yvetu staral on a jeho žena. Dokonce prej u nich nějaký čas bydlela. Musíš se zeptat Martiny, já jsem

u toho jejich telefonu nebyl. Ale na to jméno si za chvíli vzpomenu. Taky si ho určitě pamatuješ, když jsem byl úplně malej, jezdíval sem docela pravidelně. Takovej napůl disident, vodně-kud ho vyhodili, myslím z divadla..“

„Knot?“

„Jo, Knot! Správně! Vidíš, žes ho znal!“

Polkl jsem. A docela ztěžka.

druhá kapitola

1

Na okamžik, kdy mi tu zprávu Vlado Hornád sdělil, si pamatuju přesně.

„Ty prej děláš u novin, je to pravda?“

„Jo.“ Napil jsem se turka, Vlado taky. Byl to poslední turek v kavárně Kolbaba. Ten den, někdy zkraje podzimu 1991, byla otevřená naposled, po krátké rekonstrukci v ní potom začali stříhat metrový textil. Proto si rande s Hornádem pamatuju tak barevně. Navíc to bylo snad po roce naše první setkání.

„Asi znáš toho Knota z rozhlasu, ne?“

Zasmál jsem se. Pana Knota znám už z časů, kdy ještě v rádiu nedělal. A nejen já, nejpozději od listopadu ho zná půlka Závětří. Občas v těch dnech řečnil na tribuně, a jedna parta pod tribunou z něho dokonce chtěla udělat primátora. Jenže strejdánek se prý na politiku necítil a raději nastoupil do rozhlasu jako obyčejný hudební redaktor.

Ale já ho znám přece jen o pár pátků dřív.

„Stalo se s ním něco?“ zeptal jsem se.

„Byl by to docela skandál, kdybych ti to pustil.“

Už na fakultě měl Vlado ve zvyku chovat se tajemně. Nebyl paranoidní, ale byl rád, když si mohl každé tajemství nechat sám pro sebe aspoň o chvilku déle, než bylo kamarádům příjemné. Jenže pan Knot byl víc než Vladovo tajemství. Byl jednou z postav mého dětského světa. Jednou z *hezkých* postav mého hezkého dětského světa.

„Dělal pro ně. Skoro patnáct let.“

„Kdes na tom byl, prosím tě?“ zasmál jsem se. „Dal ses do války s disidentama? Knot je osmašedesátník, tak musel dělat pro estébáky, že?“

Díval se na mě tiše a pozorně. Byl jiný než před pár lety, nebo spíš před pár měsíci na fakultě. Jeho analytický mozek se ve službě nové vlasti určitě uplatní lépe než při výuce matematiky a zeměpisu. Už se ostatně uplatňuje: z Vladova pohledu zmizela nezávaznost.

„Vím to od Jelínka.“

„A jak na to přišel on?“

„Dělá u nás.“

„Ten taky?“ Tak už i z Jelena je tajemj! To jsem zůstal z celého ročníku jedinej mimo? „Podívej, Vlado...“, řekl jsem. „Jelena znám mnohem dýl než ty a on fakt někdy rychleji jedná než myslí. Jestli jsem se v novinách něco naučil, tak ověřovat informace. Loni v zimě jsem nalít jakýmusi sňatkovému podvodníkovi, že nevinně bručel, tvrdil, že ho ve skutečnosti zavřeli kvůli samizdatům, a já blbec napsal, že by ho měli rehabilitovat. Pak jsem dostal asi deset dopisů od těch jeho ženskejch.“

Hornád mírně povolil lícní svaly, ale neusmál se.

„Vícekrát se mi to nestane,“ dopověděl jsem. „To spíš udělám opačnou chybu. Jelen měl vždycky fantazii, kdoví, co, kde a proč zkombinoval. Zrovna jemu bych na tvým místě tolik nedůvěřoval.“

„My nejsme amatéři, Pavle,“ pravil vlídně. „Je toho takováhle složka, víš? A Knot chce bejt v rádiu ředitelem. Budeme to

muset pustit. Znáš Drahovzala z Mladý fronty? Ten to má dostat. Ale ze starýho přátelství to můžu dát tobě.“

Kafe jsem měl dopité a trošku se mi třásla ruka.

„Já nemůžu o Knotovi nic psát. Byli kdysi přátelé s mým otcem a já jsem ho měl taky rád.“ Vůbec jsem se na Vlada nepodíval. „Klidně mě vynech a dej to Ivanovi.“

„Dobře,“ ukázal peněženku servírce. „Jestli si to rozmyslíš, zavolej mi zítra do čtyř do úřadu.“

„Spíš si pozítří koupím Mladou frontu.“

Teď už se usmál. „Nejdřív za týden.“

Hornádovo upozornění na ukryté odstavce strejdánkova životopisu mě zasáhlo. Kdykoli jsem tenkrát četl v novinách vyjádření některého ze soudobých moudrých, že *pravdivé poznání naší nedávné minulosti bude bolestivé*, vždycky jsem důrazně kýval hlavou. Ovšem jak se právě ukazovalo, bolestivé může být i pouhé tušení. Nevybavoval jsem si, na koho ze společných známých by mohl pan Knot donášet. Na mého otce? Nikdy se nám dohromady nic nestalo. Nebo na své kolegy v těch několika zaměstnáních, která za necelých dvacet let vystřídal? Z divadla vyletěl, dělal nočního vrátného, chvíli byl snad i ve sběrně. Tam asi moc kolegů neměl. Potom ho vzali do univerzitní knihovny, ovšem ne do půjčovny, ani do studovny, jen do skladu. Mohli estébáky zajímat kolegové skladníci? To asi ano.

Anebo v prvních dnech převratu stihli vyrobit pár mystifikačních svazků, aby nám to vítězství neprošlo tak snadno?

S Vladem jsem se rozloučil přátelsky, ale méně srdečně, než dosud bývalo zvykem. Nevěděl jsem, co mám dělat. V příštích dnech jsem si různými způsoby zdůvodňoval vlastní zvědavost a potom jsem zavolał Drahovzalovi do Fronty, jestli už dostal materiály ke konkursu na ředitele rozhlasu. Ovšem buď jsem to přehnal s konspirací, nebo opravdu ještě o ničem nevěděl. Vladovi jsem pak do úřadu telefonoval několikrát denně, než jsem ho zastihl. Smál se a slíbil, že se ozve.

Ozval se. Na schůzku před kavárnou Lucerna přišli s Jelenkem spolu a nebylo to jako dřív.

„Máte to s sebou?“

„Zbláznil ses? Na ulici?“ odpověděl Jelen tónem, který už jsem znal z fakulty. Mluvil tak se slepičkami z nižších ročníků. Vůči mně ho použil poprvé.

Oba se tvářili, jako by hráli v hollywoodském špionážním filmu. Řezali zatáčky, opatrně si hlídali záda, jestli nás snad někdo nesleduje, blinkr dávali v poslední chvíli, na oranžovou přibrzdili a zase se rychle rozjeli, až do cíle mlčeli a v očích měli soustředěné napětí. Ovšem celou cestu jsme šli pěšky.

Zaparkovali před činžákem na ulici, která se ještě nedávno jmenovala Kim-Ir-Senova. Hornád nenápadně vytáhl klíč a všichni jsme nenápadně vešli do chodby. Pak jsme museli s Jelenem nenápadně jeden po druhém vyšlapat po schodech do třetího patra, kam Hornád chvíli před námi nenápadně vyjel výtahem.

Ocitli jsme se ve dvoupokojovém, zařízeném, ale zřetelně neobývaném bytě. Podle cedulky na dveřích patřil panu Novákovi. Hornád s Jelenem zodpovědně nahlédli do všech místností, pak se posadili ke konferenčnímu stolku v obývacíku a Jelen pravil:

„Docela pěkný kábéčko.“ Byl zde zřejmě poprvé. Pak se podíval na mě a vysvětlil: „Konspirační byt.“

Sedl jsem si. Jelen vytáhl z igelitky tenkou složku, v níž měl snad deset kopií jakýchsi dokumentů, a podal mi ji přes stůl.

„Moment,“ zasáhl Hornád. „Říkals, že seš s tím Knotem kamarád.“

„Já ne. Otec. A to už navíc asi taky není pravda. Dávno se nevidají.“

„Dobře. Já jen abychom všichni věděli, proč ti to vlastně dáváme...“

Komedie s konspiračním bytem mě pobavila i otráвила. Oba kdysi soudní a spolehliví spolužáci se mi najednou jevíli jako kašpárci z brněnské televizní detektivky. Ale byl jsem zvědavý.

„Vůbec nevím, co mi dáváte. Takže ani nevím, k čemu mi to může být dobrý.“

Vlado se zamyslel. Chvíli bylo ticho, Jelen stáhl ruku s dokumenty. Pak řekl:

„Jsou to vybrané kopie materiálů, které dokládají, že Knot spolupracoval se Státní. Dlouho a zřejmě v podstatě dobrovolně.“

„Dobře,“ přistoupil jsem na hru. „Co s nimi mám podle vás dělat?“

„Je zapotřebí zveřejnit tuto informaci dřív, než z něho udělají ředitele rádia.“

„Je zapotřebí zařídit, aby nebyl ředitelem rozhlasu, jestli tomu rozumím,“ řekl jsem.

„Ano.“

„A proč přes noviny? Nejde to mezi čtyřma očima?“

„To už jsme zkoušeli,“ odpověděl Jelen.

Hornád se zatvářil nespokojeně. „Myslel jsem, že budeš rád, když ti dám něco, co v jinech novinách tutově mít nebudou.“

Zase bylo chvíli ticho. Jako ve filmu.

„Půjč mi to,“ obrátil jsem se k Jelenovi.

Bez řečí mi podal obálku.

Dokumenty, které měly zdiskreditovat pana Knota, byly úryvky zápisů z údajných schůzek, které s ním vedl jeho řídicí orgán. Hornád s Jelenem mě ochotně poučili o terminologii a upozornili, čeho všeho si mám všimát. Především prý dat, která naznačují, že Knot na takové schůzky chodil po téměř celá sedmdesátá a osmdesátá léta. Řídicí orgánové se dvakrát vystřídali. Ten poslední už neměl o Knotovy služby zájem a spolupráci ukončil v roce 1988.

„Je tam někde moje jméno?“

Jelena jsem nezaskočil. „Tvoje ne, vole. Ale když jsem to teď podrobně prohlížel celý, narazil jsem tam na nějakýho Josefa Klimeše. To je tvůj otec, ne?“

„Taky spolupracoval?“ řekl jsem jízlivě a trochu hystericky. Úplně jistý jsem si nebyl.

„Ne,“ odpověděl Hornád. Asi chtěl, abych se ptal dál.

Ale já se neptal. Listoval jsem kopiemi, které nedokládaly nic jiného, než že jakýsi estébák napsal na kus papíru, že se sešel s Knotem. Vyčíst z nich nějaký příběh nebylo možné, měl jsem před sebou jen jednotlivé listy nebo dvojlisty zřejmě nahodile vybrané z různých zápisů, nebo jak tomu říkají. Vladovi možná dávaly smysl, mně ne.

„Tohle všechno si mohl ten estébák vymyslet,“ použil jsem argument, který jsem slyšel před pár dny v televizi a dost mě namíchl. Hornád začal něco odpovídat, ale — už nemusel. Oči se mi zastavily nad jedním jménem z Vladových dokumentů. To jméno se vynořilo z hlubin paměti, odkud bych si rád vyvolal všechny ty nádherné dětské zážitky, kdybych to uměl. Připomnělo mi krásnou dívenku, mohlo jí být jedenáct, dvanáct let, byla pro mě tedy nedostupně stará, ale já jsem vždycky u snídaně očima visel na jejích zelených pletených šatečkách a pozoroval, jak pije limonádu místo čaje nebo kakaa, neuměl jsem se s ní jakkoli domluvit, a ona nevypadala, že by o to stála, a pak prostě přestala na Karlovku jezdit a mně se propadla do vzpomínek tak zasutých, že jsem potřeboval tohle Hornádovo kábéčko, abych si ji z nich vyvolal.

„Našels tam něco?“ ozval se Hornád.

„Bohužel.“

Vlado se nadechl. „Podívej, jestli to nechceš, nevádí. Stačí, když o tom nikde nebudeš mluvit. Dáme to Drahovzalovi, praskne to jinde, a ty si nebudeš kazit vztahy. A iluze.“

Znovu jsem četl jeden list po druhém, tentokrát ovšem velmi soustředěně. Hornád vstal, šel do kuchyně, ale nejspíš nikde nenašel kafe, a tak se tiše vrátil ke stolu. Posadil se vedle Jelena a oba mě trpělivě pozorovali.

List, který mě zajímal nejvíc, byl možná ze všech dokumentů nejstarší, ale i jemu chybělo pokračování. Věta končila v polovině, ovšem ani tak nebylo pochyb, že se mě tento případ týká.

„Zatkli ho někde v kopcích, na chatu už se nevrátil,“ řekla mi máma, ale až po dlouhých letech, když si kdovíproč na tuhle rodinu vzpomněla. Na svůj věk nápadně vysoká hubená holčička v zelených pletených šatech tehdy naposledy posnídala limonádu, uplakanýma očima se rozloučila s mlčící jídelnou a zmizela mi ze života, už jsem ji nikdy neviděl, a možná bych si na ni ani nevzpomněl, kdyby se jednou po večeři máma nerozpovídala. Její křestní jméno si přesně nepamatovala, ani já jsem si jím nebyl úplně jist, ale teď a tady, v tom Hornádově směšném kábéčku, mi z paměti vyskočila i její přezdívka.

Tyčka Borovička.

A tohle máš na svědomí ty, strejdánku?

2

Středa 20. 8. 1969

Ráno bylo znovu zataženo, ale nepršelo. Manželka rozhodla, že někam půjdeme, ale Petr chtěl hrát s kamarády karty, Pavlík hned u snídaně dorážel na strejdánka, že chce jít na pink ponk, a já bych klidně někam šel, ale sám. Nesměle jsem to navrhl, čekal jsem scénu, ale Jiřině se tato představa kupodivu zamlouvala. Že prý mám jít, kam chci, a ona zůstane s chlapci na chatě, Petr si bude hrát karty, Pavlíka vezme Milan do pinkponkárně (však jsem u toho včera byl, nejméně třikrát se Pavlík trefil do míčku!) a ona si konečně bude v klidu číst. Na nic jsem nečekal, utíkal jsem dolů do kuchyně odříct oběd a požádat paní Mánkovou o nějaký chleba na cestu. Pak jsem si oblékl pumpky a sbalil pláštěnku.

„Na Sněžku?“ zeptala se mě ve dveřích Jiřina. „Vždyť to je skoro třicet kilometrů. Myslíš, že to ujdeš?“

Vyrazil jsem. Sám. Něco takového jsem už roky nezažil! Podářilo se mi najít zkratku k dolní stanici lanovky na Pláně, i když je mezi stromy podél cesty z Karlovky šikovně schovaná. Po chvílce jsem se přistihl, že dupu do země tak, jak si to kvůli zmijím přeje manželka, když jdeme s dětmi. Připadá mi to zbytečné, kdoví, kdy tady naposledy viděli zmiji, a teď se sám a bez dozoru

chovám úplně automaticky jako loajální manžel a otec. Hned jsem toho nechal.

Nevyrazil jsem z chaty právě časně, takže fronta na lanovku stála za to. Zařadil jsem se za výpravu jakýchsi skautíků. Poblíž dětského stáda se obvykle moc dobře necítím, ale tato skupina mi byla milá. Jejich vedoucí ve skautském kroji vypadal skoro jako můj táta, když pár let před válkou vedl junáky v Plzni (ale nebyť fotek, určitě bych si ho tak přesně nepamatoval). Dřevěná bouda dolní stanice byla od loňska nově natřená stejně jako Tabulovky (že by pojízdné natěračství?) a vůně toho snad až příliš lesklého laku byla příjemná. Ale minuty utíkaly a trochu jsem se bál, jestli s takovou časovou ztrátou Sněžku zvládnu.

Poprvé jsem jel na téhle lanovce skoro před dvaceti lety. Hned po prvním ročníku nás vyslali na kulturní brigádu a na mě připadla eróhácká rekreace na Klínovce. Každý večer jsme hráli rekreantům nějaký lehčí populár, ale zkoušeli jsme i náročnější věci. Tři večery v chatě, jednou ve Lhotce v zotavovně Pětiletka, dvakrát pro vojáky na Oldřichově. Jestli o to stáli, nemám tušení. Bylo mi to jedno už tehdy. Ale možná jsem byl spíš rád. Na jiných školách se přece jezdilo na jiné brigády, určitě ne příjemnější. Tady jsme byli sami dva, žádná svazácká úderka, a nakonec zbylo pár dnů i na naši rekreaci. Tu klavíristku, Květa se jmenovala, jsem nedávno po letech potkal. Učí někde ve Vyškově. Co jí taky zbývá, klavíristky nemívají dlouhý život. Je jich moc. Na sotva čtyřicet let vypadala hodně sešle, tělo prokouřené, rysy strhané, a jak říká táta, co má být vodorovně, to bylo svisle. Ale zase možná není tak neurotická jako Jiřina.

Lanovka byla tehdy skoro úplně nová. Dnes je po rekonstrukci o pár sloupů prodloužená, ale sedačky jsou myslím ještě původní. Bylo zvláštní, když jsem na lanovce míjel starou horní stanicí. Dřevěná bouda stojí na svém místě, vypadá nevyužitá, zanedbaná, zapomenutá. Bylo by hezké mít tady někde vlastní chatu, jako má švagr v Nížkově.

Klínová bouda vypadala jinak než dřív, ale možná to bude jen tím světlým nátěrem (opravdu nějaká letošní epidemie!). Uvnitř

jsem si to po letech vybavoval obtížně. Všechno je tam mnohem modernější, mají mnohem větší výběr, dělají polévky, dokonce i nějaká teplá jídla. Jenomže hned když jsem vešel, zůstal jsem stát leknutím. Ten starý chlap v montérkách, se kterým jsem se srazil před záchodem a který pak seděl ve výčepu u piva nehnutě, jako by ho vytesali z kamene, mi připomněl tehdejšího správce. Asi to byl skutečně on. Zlý a bezcitný pohled tupce, který se už tehdy v čase všeobecného veselí tvářil, jako by byl na světě za trest, se mi vryl do paměti víc, než bych čekal. Tehdy i dnes vypadal bez nadsázky jako vrahoun. Nepochybně nás tenkrát podezíral, že to s tím svazáckým nadšením nemyslíme dostatečně upřímně. A to nás prokoukl přesně, protože Květa ani já jsme se pro tohle budování určitě nenarodili. Kdoví, co všechno ten chlap může mít na svědomí. A jak je možné, že tady vydržel celých dvacet let?

Pivo v kelímku jsem si vzal před chatu. Na hory byl odtud vždycky pěkný pohled a nic se od té doby k horšímu nezměnilo. V dálce Bouda Na pláni, mnohem blíž osada Klínových bud, a nad tím vším zelené hory a jen mírně zatažená obloha. V mládí mi hory nechyběly, na dovolenou se ostatně vůbec nejezdilo, to až když jsem poznal manželku, byli jsme párkrát u Jaroslava na chatě. Říkal jsem si vždycky, že cestovat nemám zapotřebí a k rekreaci využívám každý večer, kdy nemáme představení.

Ano, nechtělo se mi odtud. Žena mi to nikdy neodpustí, ale už ji vidím, jak se učí holandsky. Neunesl bych odpovědnost za rodinu. Co kdyby mě někdy z orchestru vyhodili? Jak bych vůbec rozuměl dirigentovi? Hrál bych špatně, protože bych nechápal, co po mně chce. Německy bych asi rozuměl, ale holandsky? Že prý Prokeš je tam už skoro deset let a že to taky zvládl. Ano, zvládl. Ale byl na to sám, neměl ženu ani děti, riziko nesl jen sám za sebe. Bylo od něho hezké, že si na mě po těch letech vzpomněl a že mu stálo za to tam pro mě něco vyjednávat. Ale Milan má pravdu, není to tu zatím tak strašné. Třeba se všechny ty reformy jenom trochu zpozdí, třeba je ten Husák chytřejší, než si myslím. Jenomže Jiřina tomu nevěří a chce pryč. Říkal jsem jí, že tady má rodiče, já tady mám rodiče, a jak se o ně budeme

starat, když budeme stovky kilometrů daleko? Že prý sem může-
me jezdit, nebo oni za námi. No, jestli mám pravdu já, a ne Mi-
lan, tak tohle tedy už moc dlouho možné nebude. Logika v tom
jejím postoji není: odjet musíme, protože komunista už zase uta-
huje šrouby, a odjet můžeme, protože je vlastně tolik neutahuje.
Manželka mi zase říká, že nelogický jsem já: prý tvrdím, že od-
jet nemusíme, protože komunista zase tolik ty šrouby neutahuje,
a současně odjet nemůžeme, protože je utahuje natolik, že by-
chom se už nikdy nemohli vrátit. Dvakrát jsme se o to pohádali
jako ještě nikdy předtím. Jí to přiznat nemůžu, ale je pravda, že
se v tom sám úplně nevyznám. Ale jiné argumenty jsou přeci
zřejmé. Například jak si tam budou děti asi tak hledat kamará-
dy, když se s nimi nebudou umět domluvit? Teď už je ale stejně
pozdě. Bohužel, nebo naštěstí? Možná jsem to opravdu zkazil,
možná jsem děti připravil o budoucnost, jak říká Jiřina. Zpátky
už to vzít nemůžu.

Nebo můžu?

Když jsem přišel na Luční boudu, bylo už skoro půl třetí a hor-
šilo se počasí. Během posledního úseku cesty obloha v jednu
chvilu téměř zčernala. Ne že bych se bál deště, ale rád ho nemám
a bouřku už vůbec ne. Bylo mi jasné, že na Sněžku to nestihnou
a na Špindlerovku tak akorát. A to ani nevím, v kolik hodin jede
ze Špindlerovky poslední autobus. Večere je na chatě už o půl
sedmé, paní Mánková sice říkala, že nevádí, když přijdu troš-
ku později, ale to nezná Jiřinu. Tak jsem si u okénka v přízemí
Luční boudy koupil slané tyčinky a klukům každému žvýkačku
s kačerem Donaldem a vyrazil jsem. Cestou začalo pršet, zprvu
mírně, ale později hustě. Měl jsem pláštěnku, ale nohy a hlavně
boty byly po chvíli úplně mokré. Nebylo kde se schovat. Pol-
ští pohraničníci s lesklými samopaly stáli rovně a bez pohnutí,
upřeně hleděli před sebe a před deštěm se neschovávali. Tedy
alespoň ti, které jsem viděl. Zřejmě nižší šarže. Ovšem hned tři
se mě z té nehnuté pozice zeptali, jestli jsem Čech. Němce totiž
na tuhle pohraniční cestu nepouštějí. Takový zvláštní důsledek
druhé světové války, socialismus nesocialismus.

Když se pod Malým Šišákem objevila Špindlerovka, stále ještě pršelo, ale už to byl jen drobný hustý deštík, žádný liják. Přišel jsem k chatě, autobus stál připraven na zastávce, ale s vypnutým motorem, šofér seděl na schůdkách a kouřil.

„Vezmete mě do Lhotky?“ zeptal jsem se.

„Až v celou,“ odpověděl. „Tamhle máte jízdní řád!“

Na Karlovu boudu jsem přišel chvíli po půl sedmé. Kalhoty už byly celkem suché, ale o to víc bylo vidět, jak jsou zablácené. Stoupání posledního kilometru mi tentokrát připadalo ještě prudší, než když jsem tudy loni nesl všechny naše kufry. V obouzárně jsem si musel sundat nejen boty, ale i podkolenky se stále ještě mokrymi chodidly. Pláštěnku jsem vytřepal před chatou, ale když jsem šel po schodech do pokoje, stejně z ní trochu kapalo. A když jsem vzal za kliku, ukázalo se, že rodina už odešla na večeři. Celý mokrý s vlhkou pláštěnkou v ruce a v trepkách obutých naboso jsem musel pro klíč do jídelny mezi všechny slavnostně oděné hosty, špinavý, neupravený... Cítil jsem se velmi trapně. Manželka se podívala, že v kopcích pršelo, když na Karlovce nespadla ani kapka, a dodala: „Hlavně pohni, víš, že nám nepřinesou večeři, dokud nebudeme u stolu všichni.“

Až potud to byl hezký den.

3

Zprávu o Knotově spolupráci se Státní bezpečností jsem psal dlouho. Jedňák, třináct řádků, celou neděli. S Hornádem jsem se domluvil na řešení, které by mě nemuselo tolik bolet. Z obvykle dobře informovaných zdrojů jsme se dozvěděli. Po dobu patnácti let byl evidován jako tajný spolupracovník — agent. A domluvená formulace: spis byl pravděpodobně zničen nebo zcizen.

V pondělí jsem se odhodlal Vlada zradit a strejdánkovi dát aspoň jednu šanci. Jakmile se po ranní poradě vylidnila redakce, zavolal jsem Vavřichovi do Četky, jestli by tiskovku moravistů nenapsal i pro mě. Pak jsem otevřel seznam a vyhledal číslo do

rádia. Sekretářka mě s budoucím ředitelem po chvíli domlouvání spojila, ale k ničemu to nebylo.

„Rád bych tě viděl, Pavlíku, ale nemůžu, mám tady hromadu práce. Stalo se něco doma?“

Snažil jsem se mu vysvětlit, že doma se nestalo nic, že je to mnohem vážnější, ale po chvílce jsem pochopil, že strejdánek na mě sice mluví, ale neposlouchá.

„Mám pro vás mimořádně důležitou informaci, která se vás osobně týká.“

Jestli mu poslouchají telefon, Hornád mě zatratí. Ale to je předpokládám přece jenom pitomost.

„Do telefonu nemůžeš?“

V poledne měl přijít do Muzejky na oběd. O půl jedné jsem si objednal jídlo, v jednu kafe, o půl druhé jsem odcházel.

Kdysi to byl rodinný přítel. Scházel se s estébákama. Je šéfem kultury v rozhlase. Já vím, jenom kultury a jenom v Závětří. Jenže chce být ředitel. Můžou ho vydírat. Dva roky po revoluci přece nemůže dělat ředitele estébák! Tobě zase dělá šéfa bývalý komunista! O co on je lepší? O to, že o něm to všichni vědí. O Knotovi to neví nikdo.

Na otce nedonášel, alespoň to z těch několika papírů od Vlada nevyplývá. Jenže Borowitschku prásk! Pomohl rozbít skupinu, nebo jak to na tom lejstru stálo. Viděl jsem to černé na bílém. To mu přece nemůže projít! Jak by k tomu pan Borowitschka přišel?

Něco mě napadlo.

Šéf se netvářil. Nemohl se tvářit. Sám měl nejasnou minulost, nebo se to o něm aspoň říkalo. Dlouho dělal v rozhlase, po převratu odešel. Prý sám. Zkušenější kolegové o něm mluvili jako o fachmanovi. Někteří říkali, že určitě nikomu neublížil, naopak mnoha lidem pomohl. Jiní to viděli opačně.

„Máš to ověřené?“

„Mám to přímo od zdroje, viděl jsem dokumenty.“